

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Korvaukset>Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Espanja

Millaisista rikoksista korvausta voi saada?

Espanjan lainsäädännössä tavanomainen menettely korvauksen vaatimiseksi taloudellisista ja henkilövahingoista on rikosoikeudellinen menettely, jossa siviilioikeudellisia vastuita tutkitaan rikosoikeudellisen vastuun ohella. Tästä syystä paikallinen rikostuomioistuin (*Juzgado de Instrucción*) tarjoaa vahinkoa kärsineelle henkilölle mahdollisuuden nostaa siviilikanne. Vahingon kärsinyt eli asianomistaja voi ilmoittaa, haluaako hän esittää korvausvaatimuksen rikosoikeudellisessa menettelyssä vai varata oikeuden vaatia korvausta kärsitystä vahingosta erikseen siviilioikeudellisella menettelyllä.

Jos korvausvaatimus esitetään rikosoikeudellisessa menettelyssä, asianomistaja voi valita, että syyttäjät nostaa siviilikanteen hänen nimissään (näin tapahtuu myös, jos asianomistaja ei tee valintaa), tai ajaa halutessaan asiaansa henkilökohtaisesti (lakimiehen ja syyttäjän avulla).

Jos asianomistaja päättää vaatia vahingonkorvausta rikosoikeudellisen menettelyn ulkopuolella, hänen on pantava vireille siviilioikeudellinen menettely sitä koskevia prosessisääntöjä noudattaen.

Rajatylittävissä tilanteissa, kun rikos on esimerkiksi tapahtunut muussa jäsenvaltiossa kuin uhrin asuinvaltiossa, korvauksia voidaan vaatia rikoksenteikijältä kansallisen oikeuden mukaisesti asiaa tutkivassa rikostuomioistuimessa.

Espanjan lainsäädännössä säädetään erityisistä korvausjärjestelmistä väkivalta-, seksuaali- ja terrorismirikoksille.

Millaisista vahingoista korvausta voi saada?

Espanjalla on tukijärjestelmä, joka koskee maan alueella tehtyjä tahallisia väkivalta- ja seksuaalirikoksia, jotka aiheuttavat kuoleman, vakavan ruumiinvamman tai vakavan haitan fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle. Tukea myönnetään seksuaalirikosten uhreille silloinkin, kun näihin rikoksiin ei liity väkivaltaa.

Yleisesti ottaen laissa säädettyä taloudellista tukea voi saada, jos seuraavat edellytykset täyttyvät rikoshetkellä:

uhri on Espanjan tai muun EU:n jäsenvaltion kansalainen

uhri ei ole Espanjan tai muun EU:n jäsenvaltion kansalainen, mutta hän asuu vakainaisesti Espanjassa

uhri on sellaisen valtion kansalainen, joka myöntää vastaavanlaista tukea Espanjan kansalaisille omalla alueellaan.

Jos rikos johtaa kuolemaan, edellä mainittuja kansallisuus- ja asuinpaikkavaatimuksia sovelletaan edunsaajiin eikä vainajaan.

Jos rikos aiheuttaa vakavan ruumiinvamman tai vakavan haitan fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle, edunsaajia ovat välittömät uhrit eli ne, joille vamma tai haitta on aiheutunut.

Taloudelliseen tukeen oikeuttavat vammat, jotka vaarantavat ruumiillisen koskemattomuuden tai fyysisen tai psyykkisen terveyden ja jotka aiheuttavat uhrielle yli kuusi kuukautta kestävästä väliaikaisesta työkyvyttömyyden tai vähintään 33 prosentin pysyvän työkyvyn alentumisen.

Terrorismirikosten uhreille voidaan myöntää useita erilaisia valtiontukia, joilla pyritään korvaamaan heille näistä rikoksista aiheutuneet haitat. Tällainen tuki edellyttää, että terroriteon ja kärsityn haitan välillä on suora yhteys.

Seuraavista vahingoista ja vammoista voi saada korvausta:

fyysiset ja psyykkiset vammat sekä sairaanhoidosta, proteeseista ja leikkauksista aiheutuvat kulut;

nämä kulut korvataan vahingon kärsijälle vain, jos häneen sovellettava julkinen tai yksityinen hyvinvointijärjestelmä ei kata niitä kokonaan tai osittain luonnollisten henkilöiden kodeille aiheutuneet vahingot tai kaupan tai teollisuuden tiloissa taikka poliittisten puolueiden, ammattiliittojen tai yhteiskunnallisten organisaatioiden toimistoissa tapahtuvat vahingot

väliaikaisesta majoituksesta aiheutuvat kulut siltä ajalta, jona luonnollisten henkilöiden vakainaisissa asunnoissa tehdään korjaustöitä

yksityisille ajoneuvoille sekä henkilöiden tai tavaroiden maajetuksiin käytettäville ajoneuvoille aiheutuneet vahingot (julkissektorin omistamille ajoneuvoille aiheutuneita vahinkoja ei korvata).

Ruumiinvammoja lukuun ottamatta edellä mainituista haitoista maksettavat korvaukset ovat toissijaisia samoja vahinkoja koskeviin, jonkin toisen julkisen elimen vahvistamiin tai vakuutusyhtiöiden perusteella maksettaviin korvauksiin nähden. Näissä tapauksissa korvauksen määrä on kyseisten julkishallinnon elinten tai vakuutusyhtiöiden maksaman määrän ja virallisesti arvioitujen korvausmäärän erotus.

Korvauksen määrä määritetään aiheutuneen haitan mukaan (esimerkiksi vamman vakavuus ja sen aiheuttaman toimintarajoituksen tyyppi tai kuolema).

Muut tuet:

opintotuki, jos terroriteko aiheuttaa opiskelijalle tai tämän vanhemmille tai huoltajille erityisen huomattavia vammoja tai nämä vammat estävät heitä harjoittamasta tavanomaista ammattiaan

välitön psykologinen ja psykopedagoginen apu sekä uhreille että heidän omaisilleen

poikkeuksellinen tuki tilanteissa, joissa tavanomainen tuki ei kata uhrien henkilökohtaisia tai näiden perheiden tarpeita tai on niihin nähden selvästi riittämätöntä.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksen uhrina kuolleen henkilön omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta?

Kun kyse on uhrin välittömään kuolemaan johtavista väkivalta- ja seksuaalirikoksista, välilliset uhrit voivat olla edunsaajina, jos uhri oli rikoksen tekoahetkellä Espanjan tai jonkin muun EU:n jäsenvaltion kansalainen tai asui vakainaisesti Espanjassa tai oli jonkin muun sellaisen valtion kansalainen, joka myöntää samanlaista tukea Espanjan kansalaisille omalla alueellaan.

Edunsaajia välillisinä uhreina voivat olla seuraavat:

vainajan puoliso, elleivät puolisoit olleet asumuserossa, tai vainajan kanssa avioliitonomaisessa suhteessa vähintään kahden vuoden ajan ennen hänen kuolemaansa pysyvästi asunut henkilö, paitsi jos heillä oli yhteisiä lapsia, jolloin pelkkä samassa taloudessa asuminen riittää

henkilö, joka on tuomittu mistä tahansa tahallisesta henkirikoksesta, jonka uhrina kuollut henkilö oli kyseisen henkilön puoliso tai hänen kanssaan avioliitonomaisessa suhteessa elänyt kumppani, ei voi olla edunsaaja

vainajan lapsi, joka oli taloudellisesti riippuvainen vainajasta ja asui hänen kanssaan samassa taloudessa; taloudellisesti riippuvaiseksi oletetaan alaikäiset lapset sekä täysi-ikäiset vajaavaltaiset henkilöt

vainajan äiti tai isä, joka oli taloudellisesti riippuvainen vainajasta, kun edellä tarkoitettuja henkilöitä ei ole.

välilliseksi uhreiksi luetaan lakisääteisen taloudellisen tuen kannalta myös rikoksen välittömänä seurauksena kuolleiden alaikäisten vanhemmat.

Jos alaikäinen tai vammainen henkilö kuolee rikoksen välittömänä seurauksena, vainajan vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus korvaukseen vain tosiasiallisesti maksetuista hautauskuluista laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Kun kyse on uhrin psyykkistä terveyttä vahingoittavista seksuaalirikoksista, tuen määrä kattaa uhrin vapaasti valitseman terapian kustannukset laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Jos on kyse välittömän uhrin kuolemaan johtaneesta terrorismirikoksesta, tuen edunsaajia voivat olla seuraavat:

vainajan puoliso

avopuoliso, jonka kanssa vainaja oli asunut yhdessä vähintään kahden vuoden ajan

avopuoliso, jonka kanssa vainajalla oli lapsia

vainajan vanhemmat, jos he olivat taloudellisesti riippuvaisia vainajasta jos vanhempia ei ole, vainajasta taloudellisesti riippuvaiset vainajan lapsenlapset, sisarukset ja isovanhemmat tässä järjestyksessä

jos edellä mainittuja henkilöitä ei ole, vainajan lapset, ja jos lapsia ei ole, vainajan vanhemmat, jotka eivät olleet hänestä taloudellisesti riippuvaisia.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksesta hengissä selvinneen uhrin omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta tässä tapauksessa?

Kun kyse on väkivalta- tai seksuaalirikoksesta, joka on aiheuttanut uhrille vakavan ruumiinvamman tai vakavan haitan fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle, korvaukseen on oikeus vain välittömillä uhreilla eli niillä, joille vamma tai haitta on aiheutunut. Välillinen uhri voi olla edunsaajana vain laissa säädettyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen edellytysten täytyessä silloin, kun välitön uhri on kuollut.

Terrorismirikoksissa seuraavien henkilöiden katsotaan olevan oikeutettuja lakisääteisiin oikeuksiin ja etuuksiin:

vainaja tai henkilöt, jotka ovat kärsineet fyysisistä ja/tai psyykkistä haittaa terroriteon seurauksena

aineellisia vahinkoja kärsineet henkilöt, jos heitä ei katsota terroriteon uhreiksi tai heillä ei ole oikeutta tukeen, etuuksiin tai korvaukseen muusta syystä

henkilöt, joilla uhrin kuollessa saattaa olla laissa säädettyssä ensisijaisuusjärjestyksessä oikeus tukeen tai muita oikeuksia sukulaisuuden (perheenjäsenet), samassa taloudessa asumisen tai vainajasta riippuvaisuuden perusteella

henkilöt, jotka esittävät näyttöä siitä, että terroristijärjestö on kohdistanut heihin suoria ja toistuvia uhkauksia tai pakottamista

eri asteisia toimintarajoitteita aiheuttaneita vammoja saaneet ensimmäisen tai toisen asteen sukulaiset.

Terroriuhokkaiden kohteeksi joutuneet henkilöt, jotka eivät ole saaneet vammoja, ovat oikeutettuja mitaleihin ja kunnianosoituksiin, mutta eivät taloudelliseen korvaukseen.

Voinko saada korvausta, vaikka en ole EU:n jäsenvaltion kansalainen?

Kun kyse on väkivalta- tai seksuaalirikoksista:

Kyllä, jos se valtio, jonka kansalainen uhri on, myöntää samanlaista tukea Espanjan kansalaisille omalla alueellaan. Tästä tunnustamiskäytännöstä, jossa vedotaan sen valtion sovellettavaan lainsäädäntöön, jonka kansalainen uhri on, on esitettävä todiste, joka on yksi asiakirjoista, jotka on liitettävä esimerkiksi väliaikaisesta työkyvyttömyydestä tai toimintarajoitteen aiheuttavista vammoista maksettavaa lopullista tukea koskevaan hakemukseen. Espanjan viranomaiset tarkistavat perusteena esitetyn ulkomaisen lain sisällön ja pätevyyden ja päättävät, voidaanko sitä soveltaa kyseessä olevaan tapaukseen. Lakisääteistä tukijärjestelmää ja lakisääteisiä etuuksia ja korvauksia voidaan soveltaa vain sellaisiin terrorismirikoksiin, jotka on tehty Espanjan alueella tai Espanjan lainkäyttöalueella tammikuun 1. päivän 1960 jälkeen.

Jos uhri kärsii Espanjan alueella tai Espanjan lainkäyttöalueella kyseisen ajankohdan jälkeen tehdyn terroriteon seurauksista, hänellä on oikeus laissa säädettyyn tukeen kansalaisuudestaan riippumatta.

Lakisääteistä tukijärjestelmää sovelletaan myös seuraaviin:

Espanjan kansalainen, joka joutuu ulkomailla tavallisesti Espanjassa toimivan terroristiryhmän uhriksi tai Espanjan valtiota tai espanjalaisten etuja vastaan tehdyn terroriteon uhriksi

Espanjan kansalainen, joka joutuu edellisen kohdan piiriin kuulumattoman, Espanjan alueen ulkopuolella tehdyn terroriteon uhriksi rauhanturva- ja turvallisuusoperaatioihin ulkomailla osallistuvien Espanjan joukkojen jäsenet, joihin kohdistuu terrori-isku.

Voinko hakea korvausta tässä maassa, jossa asun tai josta olen kotoisin (asun tässä maassa tai olen sen kansalainen), vaikka rikos tehtiin toisessa EU-maassa? Voinko hakea korvausta tässä maassa sen maan sijasta, jossa rikos tehtiin? Jos voin, millä edellytyksillä?

Espanjan laissa säädetään väliaikaisista ja lopullisista menettelyistä, joilla käsitellään ja myönnetään tukea laissa säädettyjen väkivalta- ja seksuaalirikosten välittömille ja väliillisille uhreille, jos rikos on tehty Espanjassa ja tuen hakija asuu vakinaisesti toisessa EU:n jäsenvaltiossa.

Jos Espanjan lain mukaista julkista tukea koskeva hakemus tehdään tällaisessa tapauksessa sen valtion avustavien viranomaisten kautta, jossa hakija asuu vakinaisesti, valtiovarainministeriön (*Ministerio de Hacienda y Función Pública*) henkilöstö- ja eläkekustannusosasto (*Dirección General de Costes de Personal y Pensiones Públicas*), joka on Espanjan päättävä viranomainen, ilmoittaa hakijalle ja avustavalle viranomaiselle valtiollista tukea koskevan hakemuksen vastaanottamisesta, asiaa tutkivasta elimestä, asian ratkaisemisen määräajasta sekä mahdollisuuksien mukaan päätöksen ennakoitusta tekopäivämäärästä

päätöksestä lopettaa asian käsittely.

Lisäksi henkilöstö- ja eläkekustannusosasto voi päättävänä elimenä pyytää sen valtion avustavaa viranomaista, jossa tuen hakija asuu vakinaisesti, tekemään sen kanssa yhteistyötä hakijan tai jonkun muun tarpeelliseksi katsomansa henkilön kuulemisen järjestämisessä.

Tätä varten se voi pyytää avustavaa viranomaista järjestämään tutkintaelimelle mahdollisuuden toteuttaa kuuleminen suoraan esimerkiksi puhelimitse tai videoneuvottelulla edellyttäen, että kuultava henkilö suostuu.

Onko tehtävä ensin rikosilmoitus poliisille, ennen kuin voi hakea korvausta?

Kyllä, jos kyse on väkivalta- tai seksuaalirikoksesta. On kuitenkin mahdollista, että toimivaltaiset viranomaiset aloittavat rikosoikeudellisen menettelyn oma-aloitteisesti, jolloin ilmoitusta poliisille ei tarvita.

Yleissääntö on, että tuen myöntäminen edellyttää rikosoikeudellisen menettelyn lopettavaa oikeudellista ratkaisua, johon ei enää voi hakea muutosta.

Lainsäädännössä säädetään väliaikaisen tuen myöntämisestä rikosoikeudellisen menettelyn ollessa käynnissä rikoksen uhrien tai näiden edunsaajien vaikean taloudellisen tilanteen helpottamiseksi. Väliaikaista tukea voidaan hakea, kun uhri on tehnyt rikosilmoituksen toimivaltaisille viranomaisille tai kun nämä ovat aloittaneet rikosoikeudellisen menettelyn, jolloin ilmoitusta ei tarvita.

Onko odotettava mahdollisen poliisi- tai rikostutkinnan tuloksia, ennen kuin voi hakea korvausta?

Jos kyse on väkivalta- tai seksuaalirikoksesta, taloudellista tukea koskevaan hakemukseen on liitettävä jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn lopettavasta lainvoimaisesta tuomioistuimen ratkaisusta (tuomio, poissaolotuomio, päätös lopettaa asian käsittely syytetyn kuoleman johdosta tai päätös hylätä syyte perusteettomana).

Jos kyse on **terrorisirikoksesta**, lakisääteisten tukien ja etuuksien myöntäminen edellyttää, että uhrille on myönnetty oikeus saada korvausta tekijän siviilioikeudellisen vastuun perusteella teosta ja niiden seurauksista, joista voidaan määrätä maksettavaksi korvausta lainvoimaisella tuomiolla. Vaikka tällaista tuomiota ei olisi annettu, tukea voidaan myöntää, jos asianmukainen esitutkinta on suoritettu tai jos kyseisistä rikoksista on nostettu syyte ja oikeudenkäynti on alkanut.

Onko ensin haettava korvausta rikosentekijältä (jos hänet on tunnistettu)?

Jos kyse on **väkivalta- ja seksuaalirikoksesta**, taloudellista tukea koskevaan hakemukseen on liitettävä jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn lopettavasta lainvoimaisesta tuomioistuimen ratkaisusta (tuomio, poissaolotuomio, päätös lopettaa asian käsittely syytetyn kuoleman johdosta tai päätös hylätä syyte perusteettomana).

Tämä vaatimus tarkoittaa, että voitaksesi hakea taloudellista tukea sinun on ensin haastettava rikoksesta epäilty henkilö oikeuteen.

Kun kyse on **terrorisirikoksesta**, lakisääteisten tukien ja etuuksien myöntäminen edellyttää, että uhrille on myönnetty siviilioikeudellisen vastuun perusteella oikeus saada korvausta sellaisista teoista ja niiden seurauksista, joista voidaan maksaa korvausta lainvoimaisen tuomion nojalla. Vaikka tällaista tuomiota ei olisi annettu, tukea voidaan myöntää, jos asianmukainen esitutkinta on suoritettu tai jos kyseisistä rikoksista on nostettu syyte ja oikeudenkäynti on alkanut. Näin ollen laissa säädettyjen tukien ja etuuksien hakeminen edellyttää, että rikosoikeudellinen menettely on aloitettu tai ainakin että esitutkinta on valmistunut.

Voinko saada korvausta, vaikka rikosentekijää ei ole tunnistettu tai tuomittu? Jos voin, mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Jos **väkivalta- tai seksuaalirikoksen** tekijää ei ole tunnistettu, korvausta ei ole mahdollista hakea, koska sitä varten vaaditaan kopio rikosoikeudellisen menettelyn lopettavasta lainvoimaisesta päätöksestä. Jos rikosoikeudellinen menettely ei vielä ole päättynyt – eli menettelyn lopettava lainvoimaista päätöstä ei vielä ole annettu – on mahdollista hakea väliaikaista tukea, mikäli voidaan esittää näyttöä uhrin tai hänen edunsaajiansa vaikeasta taloudellisesta tilanteesta.

Jos syytetty ei saavu oikeuteen, tukihakemukseen on liitettävä poissaolotuomio.

Yksi väliaikaista tukea koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista on syyttäjän selvitys, josta käy ilmi, että on olemassa alustavaa näyttöä, jonka perusteella voidaan olettaa, että kuolema, vammat tai haitta aiheutuivat tahallisesta väkivallanteosta.

Terrorisirikosten osalta lakisääteisiä tukia ja etuuksia voidaan hakea, jos asianmukainen esitutkinta on suoritettu tai rikosoikeudellinen menettely tuomion antamiseksi rikoksista on aloitettu.

Onko korvausta haettava johonkin määräaikaan mennessä?

Väkivalta- ja seksuaalirikosten osalta tuen hakemisen määräaika on yleensä yksi vuosi rikoksen tekoajankohdasta.

Terrorisirikosten osalta määräaika ruumiinvammojen tai aineellisten vahinkojen korvausta koskevien hakemusten jättämiselle on yleensä yksi vuosi vahingon tapahtumisesta.

Mitä vahinkoja ja kuluja korvaus kattaa?

a) rikoksen uhrin osalta:

– aineelliset vahingot

Kun on kyse **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta**, tukea myönnetään, jos rikos on johtanut **kuolemaan, vakavaan ruumiinvammaan tai vakavaan haittaan fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle.**

Vakavana vammana pidetään vammaa, joka vaarantaa ruumiillisen koskemattomuuden tai fyysisen tai psyykkisen terveyden ja joka aiheuttaa uhrille väliaikaisen tai pysyvän toimintarajoituksen.

Ruumiinvamman tai fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle aiheutuvan haitan on oltava riittävän vakava, jotta uhri voidaan todeta pysyvästi vammautuneeksi tai väliaikaisesti työkyvyttömäksi yli kuuden kuukauden ajaksi Espanjan sosiaaliturvalainsäädännön mukaisesti. Pysyvässä työkyvyttömyydessä työkyvyn aleneman on oltava vähintään 33 prosenttia.

Terrorisirikosten osalta tavanomainen tuki kattaa seuraavat menot:

Kuolema: Jos terrori-iskun seurauksena kuolleella henkilöllä ei ollut henkilöllä ei ollut henkivakuutusta, valtio korvaa edunsaajien ruumiinkuljetus- ja hautauskulut laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Lisäksi edunsaajilla voi olla oikeus seuraaviin:

terroriteosta johtuneita fyysisiä tai psyykkisiä vahinkoja koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta annetulla lainvoimaisella tuomiolla määrätty ylimääräinen korvaus

korvaus aineellisista vahingoista

tuki sairaanhoitokuluihin ja täydentävä terveydenhoito ja psykososiaalinen hoito

opintotuki

asumistuki

vaikeissa tilanteissa myönnettävä ylimääräinen tuki

terrorismin uhrien siviilioikeudellista tunnustamista koskevan asetuksen (*Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo*) nojalla myönnettävä kunniamerkki.

Henkilövahingot:

Fyysisiä vammoja kärsineillä henkilöillä on oikeus saada korvaus terroriteosta johtuvista sairaanhoito-, proteesi- ja leikkauskuluista, jos toimenpiteet on osoitettu tarpeelliseksi eikä mikään julkinen tai yksityinen hyvinvointijärjestelmä, jonka piiriin kyseinen henkilö kuuluu, kata niistä aiheutuvia kuluja.

Tässä yhteydessä erotetaan seuraavat tilanteet:

vakava vammautuminen

pysyvä täydellinen työkyvyttömyys

pysyvä tavallisen työkyvyn menettäminen

pysyvä osittainen työkyvyttömyys. Näitä tilanteita varten on vahvistettu kiinteämääräinen taloudellinen korvaus.

Lisäksi edunsaajilla voi olla oikeus seuraaviin:

terroriteosta johtuvia fyysisiä tai psyykkisiä vahinkoja koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta annetulla lainvoimaisella tuomiolla määrätty ylimääräinen korvaus

korvaus aineellisista vahingoista

tuki sairaanhoitokuluihin ja täydentävä terveydenhoito ja psykososiaalinen hoito opintotuki

asumistuki

vaikeissa tilanteissa myönnettävä ylimääräinen tuki

terrorismin uhrien siviilioikeudellista tunnustamista koskevan asetuksen nojalla myönnettävä kunniamerkki.

Pysyvät vammat, joista ei aiheudu työkyvyttömyyttä: Tuki vaihtelee liikenneonnettomuuksien uhreja varten perustetun järjestelmän mukaisesti arvioidun haitan mukaan. Arvioinnissa käytetään sosiaaliturvalainsäädännön soveltamiseksi laadittua asteikkoa korvausmäärästä, joita maksetaan työtapaturman tai

työperäisen sairauden aiheuttamasta pysyvästä vammasta, ruumiinosan menetyksestä tai ulkonäköhaitasta tai muista kuin työkyvyttömyyttä aiheuttavista vammoista.

Jälkivaikutuksista, kuten vammasta aiheutuneista fyysisistä, älyllisistä, aisteihin liittyvistä tai elimellisistä haitoista tai ulkonäköhaitoista, maksettavan korvauksen arvioinnin osalta liikenneonnettomuuksien uhreja varten perustettu järjestelmä kattaa muun muassa tulevasta terveydenhuollosta, proteeseista, kotona ja sairaalassa tapahtuvasta kuntoutuksesta ja henkilökohtaisen riippumattomuuden menetyksestä aiheutuvat kustannukset.

Se kattaa myös väliaikaisen työkyvyttömyyden siltä ajalta, jona uhri saa hoitoa eikä pysty suorittamaan työhönsä tai arkielämään liittyviä normaaleja rutiineja. Jos terrorismin uhri on kärsinyt sellaisia vammoja, joista ei aiheudu pysyvää työkyvyttömyyttä, hänellä on soveltuvin osin oikeus seuraaviin: terroriteosta johtuvia fyysisiä tai psyykkisiä vahinkoja koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta annetulla lainvoimaisella tuomiolla määrätty ylimääräinen korvaus

korvaus aineellisista vahingoista

tuki sairaanhoitokuluihin ja täydentävä terveydenhoito ja psykososiaalinen hoito

vapautus lukukausimaksuista

asumistuki

vaikeissa tilanteissa myönnettävä ylimääräinen tuki

terrorismin uhrien siviilioikeudellista tunnustamista koskevan asetuksen nojalla myönnettävä kunniamerkki.

Väliaikainen työkyvyttömyys: Uhrin katsotaan olevan väliaikaisesti työkyvytön sinä aikana, jona hän saa hoitoa eikä pysty suorittamaan työhönsä tai arkielämään liittyviä normaaleja rutiineja.

Uhrilla on tarvittaessa lisäksi oikeus täydentävään tukeen, jota myönnetään pysyvästi vammautuneelle tai muita kuin pysyviä työkyvyttömyyttä aiheuttavista vammoista saaneelle henkilölle, opintotukea lukuun ottamatta.

Ihmisyöstö: Ihmisryöstöstä maksettavaan korvaukseen sisältyy kiinteämääräinen korvaus sekä korvaus teosta mahdollisesti aiheutuneista henkilövahingoista.

Myös edunsaajat saattavat saada korvausta ihmisryöstön heille aiheuttamista henkilövahingoista muun tyyppisten tukien ohella, joita voivat olla esimerkiksi seuraavat:

rikoksesta johtuneita fyysisiä tai psyykkisiä vahinkoja koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta annetulla lainvoimaisella tuomiolla määrätty ylimääräinen korvaus

korvaus aineellisista vahingoista

tuki sairaanhoitokuluihin ja täydentävä terveydenhoito ja psykososiaalinen hoito

asumistuki

vaikeissa tilanteissa myönnettävä ylimääräinen tuki

terrorismin uhrien siviilioikeudellista tunnustamista koskevan asetuksen nojalla myönnettävä kunniamerkki.

Aineelliset vahingot: Tämä tuki on toissijainen viranomaisten myöntämiin korvauksiin ja vakuutuskorvauksiin nähden. Tällaiset korvaukset vähennetään tuen määrästä.

Julkisessa omistuksessa olevalle omaisuudelle aiheutuneita vahinkoja ei voida korvata.

Edunsaajilla on oikeus seuraaviin:

Korvaus asunnoille aiheutuneista vahingoista:

Luonnollisen henkilön **vakinaisena asuntona** pidetään yleensä kiinteistöä, jossa henkilö tai perheyksikkö asuu vähintään kuusi kuukautta vuodessa.

Kiinteistön osalta korvausta voidaan maksaa tietyin poikkeuksin rakenteille, laitteille ja kalusteille aiheutuneista vahingoista, joiden vuoksi kyseiset rakenteet, laitteet tai kalusteet, on vaihdettava asunnon asuinkelpoisuuden palauttamiseksi.

Muun kuin vakinaisen asunnon osalta korvaus kattaa 50 prosenttia vahingosta sovellettavassa lainsäädännössä säädettyyn enimmäisrajaan asti.

Väliaikainen majoitus:

Jos henkilön on terrori-iskun vuoksi väliaikaisesti jätettävä kotinsa korjaustöiden ajaksi, hän voi hakea sisäministeriöltä tukea väliaikaisesta majoituksesta aiheutuvien menojen kattamiseksi.

Korvaus kaupan tai teollisuuden tiloille aiheutuneista vahingoista:

Korvaus kattaa toiminnan jatkamiseksi tarvittavien korjausten arvon sekä vahingoittuneet kalusteet ja laitteet sovellettavassa lainsäädännössä vahvistettuun enimmäismäärään asti.

Korvaus ajoneuvoille aiheutuneista vahingoista:

Yksityisille ajoneuvoille sekä henkilöiden tai tavaroiden maakuljetuksiin käytettäville ajoneuvoille aiheutuneista vahingoista voidaan maksaa korvausta.

Ajoneuvon pakollisen vakuutuksen on ehdottomasti oltava voimassa vahingon sattumishetkellä, jos tällaisesta vakuutuksesta on säädetty erikseen.

Korvaus kattaa korjauskulut. Lisäksi on mahdollista saada tukea, jos ajoneuvo tuhoutuu.

Opintotuki: Opintotukea myönnetään sovellettavassa lainsäädännössä säädetyn edellytyksin, jos terroriteko aiheuttaa opiskelijalle, vainajan leskelle, avopuolisolle, lapsille, vanhemmille, sisaruksille tai huoltajille vammoja, jotka estävät näitä harjoittamasta tavanomaista ammattiaan.

Vastuu terrori-iskujen uhreille maksettavista korvauksista on valtiolla, joka **poikkeuksellisissa** tapauksissa maksaa asianomaisten kuolemasta tai fyysisestä tai psyykkisestä haitasta johtuvaan siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvan korvauksen, joka kattaa seuraavista aiheutuvat menot: kuolema, vakava vammautuminen, pysyvä täydellinen työkyvyttömyys, pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään, pysyvä osittainen työkyvyttömyys, muut kuin työkyvyttömyyttä aiheuttavat pysyvät vammat ja ihmisryöstö.

– psyykkiset vahingot:

Kun kyse on uhrin psyykkistä terveyttä vahingoittaneista **väkivalta- ja seksuaalirikoksista** (psyykkiset vahingot), tuen määrä kattaa uhrin vapaasti valitseman terapian kustannukset lakisääteiseen enimmäismäärään asti.

Terrorismirikosten uhrit saavat psyykkisen haitan osalta välittömästi maksutta tarpeidensa mukaista psykologista ja psykiatrista apua niin kauan kuin tätä pidetään kliinisesti tarpeellisena heidän mahdollisimman nopean ja tehokkaan toipumisensa kannalta.

Tätä tukea annetaan välittömille uhreille ja myös vaaraan joutuneille sekä heidän perheilleen ja avopuolisilleen.

b) oikeudenhaltijoiden tai uhrin omaisten osalta:

– aineelliset vahingot

Kun kyse on **väkivalta- ja seksuaalirikoksista**, rikoksen uhrina kuolleen alaikäisen vanhemmat katsotaan edunsaajiksi epäsuorina uhreina.

Tällaisissa tapauksissa tuki rajoittuu kuolleen lapsen vanhempien tai huoltajien tosiasiallisesti maksamien **hautauskulujen** korvaamiseen laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Ruumiinvalvojaisiin, ruumiin kuljetukseen, hautaukseen tai polttohautaukseen liittyvät kulut katsotaan korvauskelpoisiksi hautauskuluiksi.

Jos **terrori-iskun** seurauksena kuolleella henkilöllä ei ollut henkivakuutusta, valtio korvaa **ruumiinkuljetus- ja hautauskulut** sovellettavassa lainsäädännössä vahvistettuun enimmäismäärään asti.

– **psykkiset vahingot:**

omaisten tai oikeudenhaltijoiden kipu tai kärsimys / jälkeenneille maksettava korvaus uhrin kuoltua

Terrorismirikokseen liittyvä tuki, joka myönnetään terroritekojen välittömän uhrin psykologista ja psykiatrista apua varten, koskee myös uhrin perheenjäseniä ja avopuolisoa, jotka saattavat kärsiä terroriteoista johtuvista myöhemmin ilmenevistä psykologista vaikutuksista: heillä on oikeus saada korvaus lääkärin määräämän psykologisen hoidon kustannuksista yksilölliselle hoidolle määrättyyn enimmäismäärään asti.

Maksetaanko korvaus kertausmaksuna vai kuukausierinä?

Väkivalta- tai seksuaalirikoksen johdosta maksettava tuki ei yleensä voi olla tuomioissa määrättyä korvausta suurempi.

Tuen määrä määritetään sääntöjä soveltamalla siten, että se ei ylitä tuomioissa määrättyä määrää:

Väliaikaisesti työkyvytön henkilö alkaa kuuden kuukauden kuluttua saada tukea, joka on suuruudeltaan kaksi kertaa voimassa oleva valtion tuloindeksi (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples*, IPREM). Tuki maksetaan kuukausittain niin kauan kuin työkyvyttömyys jatkuu.

IPREM-indeksi vahvistetaan vuosittain ja sitä käytetään tiettyjen etuuksien määrän tai tiettyjen etuuksien, oikeuksien tai julkisten palvelujen saamisen edellyttämien raja-arvojen määrittämiseen.

Toimintarajoitteen aiheuttavien vammojen tapauksessa myönnettävä enimmäismäärä on kytketty sinä päivänä voimassa olevaan kuukausittaiseen IPREM-indeksiin, jona vammat tai haitta vaikuttivat henkilön terveyteen. Sen määrä perustuu toimintarajoitteen tasoon seuraavasti:

pysyvä osittainen työkyvyttömyys: 40 kuukausierää

pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään: 60 kuukausierää

pysyvä täydellinen työkyvyttömyys: 90 kuukausierää

vakava vammautuminen: 130 kuukausierää.

Kuolemantapauksessa myönnettävän tuen enimmäismäärä on 120 kuolinpäivänä voimassa olleen IPREM-indeksin mukaista kuukausierää.

Rikoksen välittömänä seurauksena kuolleen alaikäisen tai vammaisen aikuisen vanhemmille tai huoltajille myönnettävä tuki **hautauskuluihin** kattaa tosiasialliset maksut enintään viiteen kuolinpäivänä voimassa olleen IPREM-indeksin mukaiseen kuukausierään asti.

Uhrin psyykkistä terveyttä vahingoittaneen seksuaalirikoksen uhrille terapiaa varten myönnettävä tuki maksetaan seuraavien kriteerien perusteella:

Jos tukihakemus on tehty ennen hoidon aloittamista, voidaan sopia tuen maksamisesta IPREM-indeksin mukaisina kuukausierinä. Jos tämä ei riitä hoidon korvaamiseen, ylimenevä osuus voidaan kattaa asianomaisen henkilön pyynnöstä kertamaksuna tai maksuerinä hoidon loppuun asti tai kunnes enimmäismäärä on saavutettu.

Jos tukea haetaan hoidon jo alettua, hakijan todistamat menot maksetaan samoin kuin tulevat menot samaan tarkoitukseen hoidon loppuun asti tai kunnes enimmäismäärä on saavutettu.

Jos hakemusta tehtäessä osoitetaan, että hoito on päättynyt, todistettuja menoja vastaava tuki maksetaan kertausmaksuna sallittuun enimmäismäärään asti.

Jos hoitoa on todistettavasti jatkettava eikä enimmäismäärä ole saavutettu, on mahdollista maksaa hoidon jatkamisesta aiheutuvat uudet menot.

Myös **väliaikaista tukea** voidaan myöntää ennen kuin rikosoikeudellisen menettelyn lopettava lainvoimainen päätös on annettu, jos uhri tai edunsaaja on todistettavasti joutunut taloudelliseen ahdinkoon. Tämä tuki voidaan myöntää kertausmaksuna tai säännöllisinä maksuina.

Terrorismirikokset:

Kuolemantapauksessa tuki myönnetään kertausmaksuna laissa vahvistettujen määrien mukaisesti.

Jos terrori-iskun seurauksena kuolleella henkilöllä ei ollut henkivakuutusta, edunsaajien maksamat **ruumiinkuljetus- ja hautauskulut** korvataan kertausmaksuna laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Henkilövahingot: Kun kyseessä on **vakava vammautuminen, pysyvä täydellinen työkyvyttömyys, pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään tai pysyvä osittainen työkyvyttömyys**, tuki maksetaan kertausmaksuna laissa vahvistettujen määrien mukaisesti.

Korvaus **pysyvistä vammasta, joka ei aiheuta työkyvyttömyyttä**, maksetaan vahvistetun asteikon mukaisesti joko kertausmaksuna tai kuukausierinä.

Väliaikaisesta työkyvyttömyydestä maksettavalle korvaukselle on asetettu 18 kuukausierän raja.

Ihmisyöstön tapauksessa uhrille maksetaan ihmisyöstöstä aiheutuneen henkilövahingon korvauksena maksettavan kertausmaksun lisäksi tukea sen mukaan, kuinka monta päivää ihmisyöstö kesti, pysyvään osittaiseen työkyvyttömyyteen sovellettavaan enimmäismäärään asti.

Aineelliset vahingot: Tämä tuki on toissijainen viranomaisten myöntämiin korvauksiin ja vakuutuskorvauksiin nähden, ja nämä vähennetään sen määrästä. Julkisessa omistuksessa olevalle omaisuudelle aiheutuneita vahinkoja ei voida korvata.

Yleisesti ottaen korvaus maksetaan kertausmaksuna sovellettavassa lainsäädännössä määritettyjen määrien mukaan lukuun ottamatta väliaikaiseen majoitukseen myönnettävää tukea. Väliaikainen majoitus korvataan kuukausierinä. Korvauksen määrä lasketaan päivittäin, jos majoitus on hotellissa, tai kuukausittain, jos majoitus on vuokra-asunnossa.

Edunsaajilla on oikeus seuraaviin:

Korvaus asunnolle aiheutuneista vahingoista:

Luonnollisen henkilön **vakainaisena asuntona** pidetään yleensä kiinteistöä, jossa henkilö tai perheyksikkö asuu vähintään kuusi kuukautta vuodessa. Sen osalta korvausta voidaan maksaa tietyin poikkeuksin rakenteille, laitteille ja kalusteille aiheutuneista vahingoista, joiden vuoksi kyseiset rakenteet, laitteet tai kalusteet on vaihdettava asunnon asuinkelpoisuuden palauttamiseksi.

Muiden kuin vakainaisen asuntojen osalta korvaus kattaa 50 prosenttia vahingosta sovellettavassa lainsäädännössä asunnoille säädettyyn enimmäisrajaan asti.

Väliaikainen majoitus:

Henkilö, joka joutuu terrori-iskun vuoksi väliaikaisesti jättämään kotinsa korjaustöiden ajaksi, voi hakea sisäministeriöltä korvausta väliaikaisesta majoituksesta aiheutuvista menoista.

Korvaus kaupan tai teollisuuden tiloille aiheutuneista vahingoista:

Korvaus kattaa toiminnan jatkamiseksi tarvittavien korjausten arvon sekä vahingoittuneet kalusteet ja laitteet sovellettavassa lainsäädännössä vahvistettuun enimmäismäärään asti.

Korvaus ajoneuvoille aiheutuneista vahingoista:

Yksityisille ajoneuvoille sekä henkilöiden tai tavaroiden maajulketuksiin käytettäville ajoneuvoille, julkissektorin omistamia ajoneuvoja lukuun ottamatta, aiheutuneista vahingoista voidaan maksaa korvausta.

Ajoneuvon pakollisen vakuutuksen on ehdottomasti oltava voimassa vahingon sattumishetkellä, jos tällaisesta vakuutuksesta on säädetty erikseen.

Korvaus kattaa korjauskulut. Lisäksi on mahdollista saada tukea, jos ajoneuvo tuhoutuu.

Opintotuki: Opintotukea myönnetään sovellettavassa lainsäädännössä säädetyn edellytyksin, jos terroriteko aiheuttaa opiskelijalle tai vainajan leskelle tai avopuoliselle, vanhemmille, sisaruksille tai huoltajille vammoja, jotka estävät näitä harjoittamasta tavanomaista ammattiaan.

Erissä suoritettavien maksujen järjestelmää sovelletaan lainsäädännössä säädettyssä laajuudessa tapauksiin, joissa väliaikainen työkyvyttömyys ja toimintarajoitteen aiheuttaneet vammat johtuivat terrori-iskuista.

Jos vammojen vakavuuden vuoksi voidaan kohtuudella olettaa, että uhri todetaan myöhemmin pysyvästi kyvyttömäksi tekemään tavanomaista työtään tai mitään työtä taikka vakavasti vammautuneeksi, korvaus voidaan suorittaa erissä laissa vahvistettuun enimmäismäärään asti.

Valtio maksaa **poikkeustapauksissa** kuolemasta tai fyysisestä tai psyykkisestä haitasta johtuvaan siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvan korvauksen, joka kattaa seuraavista aiheutuvat menot: **kuolema, vakava vammautuminen, pysyvä täydellinen työkyvyttömyys, pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään, pysyvä osittainen työkyvyttömyys, muut kuin työkyvyttömyyttä aiheuttavat pysyvät vammat ja ihmisryöstö**. Tämä poikkeuksellinen tuki maksetaan yleensä kertausmaksuna, paitsi muiden kuin pysyvää työkyvyttömyyttä aiheuttavien vammojen ja ihmisryöstön tapauksessa.

Millä tavalla oma käyttäytymiseni rikoksen jälkeen, rikosrekisteritietoni tai yhteistyöstä kieltäytyminen korvausmenettelyjen yhteydessä saattaa vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta, ja miten se vaikuttaa korvauksen määrään?

Kun kyseessä on **väkivalta- tai seksuaalirikos**, julkinen tuki voidaan evätä tai sen määrää voidaan vähentää, jos sen myöntäminen kokonaan tai osittain olisi epäoikeudenmukaista tai yleisen järjestyksen vastaista, seuraavissa tuomiolla vahvistetuissa tilanteissa:

jos edunsaaja on käyttäytymisellään välittömästi tai välillisesti edistänyt rikoksen tekemistä tai pahentanut omia vammojaan

jos edunsaajalla on yhteyksiä rikoksentekijään tai hän kuuluu väkivaltaiseen rikollisjärjestöön.

Vaikka jokin edellä mainituista tuen epäämis- tai rajoittamisperusteista koskisi rikoksen seurauksena kuollutta henkilöä, taloudellisesti ahdingossa olevat edunsaajat voivat saada tukea sillä perusteella, että he ovat välillisiä uhreja.

Millä tavalla taloudellinen tilanteeni vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Jos kyse on **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta**, taloudellinen tilanteesi otetaan huomioon määritettäessä myönnettävän tuen määrää ja arvioinnissa painotetaan seuraavia seikkoja:

edunsaajan tai (kuoleman perusteella myönnettävän tuen tapauksessa) kaikkien edunsaajien yhteenlasketut vuotuiset kokonaistulot asianmukaisen asteikon mukaisesti

uhrin vuotuiset kokonaistulot sinä ajankohtana, jona vammat tai haitta vaikutti hänen terveyteensä (toimintarajoitteen aiheuttavien vammojen perusteella myönnettävä tuki) asianomaisen asteikon mukaisesti.

Taloudellinen tilanteesi otetaan huomioon myös määritettäessä, oletko edunsaajana taloudellisesti riippuvaisessa tilanteessa, joka saattaa olla asianomaisen tuen myöntämisperuste. Jos taloudellinen tilanteesi on vaikea, väliaikaista tukea voidaan asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti myöntää, ennen kuin rikosoikeudellinen menettely päätetään lainvoimaisella oikeudellisella tuomiolla.

Määritettäessä **terrorisimirikosten** yhteydessä oikeutta saada korvaus kuolemasta otetaan huomioon edunsaajan taloudellinen riippuvaisuus vainajasta terroriteosta johtuneen kuoleman ajankohtana käyttäen perusteena uhrin kaikenlaisia vuosituloja.

Onko muita kriteerejä, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Ei.

Miten korvauksen määrä lasketaan?

Väkivalta- ja seksuaalirikosten tapauksessa tuen määrä ei yleisesti ottaen voi koskaan olla tuomiossa määrättyä korvausta suurempi. Tarkka määrä määritetään useiden sääntöjen perusteella:

Väliaikaisen työkyvyttömyyden tapauksessa henkilö saa ensimmäisten kuuden kuukauden jälkeen määrän, joka vastaa kaksinkertaista päivittäistä julkista tulotasoindeksiä (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples, IPREM), niin kauan kuin hän on työkyvytön, ja maksut suoritetaan tänä aikana kuukausittain.

Toimintarajoitteen aiheuttavien vammojen tapauksessa myönnettävä enimmäismäärä on kytketty sen ajankohdan kuukausittaiseen IPREM-indeksiin, jona vammat tai haitta vaikuttivat henkilön terveyteen. Enimmäismäärä riippuu toimintarajoitteen tasosta seuraavasti:

pysyvä osittainen työkyvyttömyys: 40 kuukausierää

pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään: 60 kuukausierää

pysyvä täydellinen työkyvyttömyys: 90 kuukausierää

vakava vammautuminen: 130 kuukausierää.

Näissä tapauksissa myönnettävän tuen määrän määrittämiseksi kunkin tuen enimmäismääriin sovelletaan seuraavia **korjauskertoimia**: uhrin vuotuiset kokonaistulot sinä ajankohtana, jona vammat tai haitta vaikuttivat hänen terveyteensä, seuraavaan asteikon mukaisesti:

kyseisenä ajankohtana voimassa olevan IPREM-indeksin alittavat tulot: korjauskerroin = 1

101–200 prosenttia kyseisestä IPREM-indeksistä: korjauskerroin = 0,90

201–350 prosenttia kyseisestä IPREM-indeksistä: korjauskerroin = 0,80

yli 350 prosenttia kyseisestä IPREM-indeksistä: korjauskerroin = 0,70

vahingon tapahtumisajankohtana uhrista taloudellisesti riippuvaisten henkilöiden määrä sovellettavassa lainsäädännössä vahvistettujen perusteiden mukaisesti, jos he asuvat uhrin kanssa tämän kustannuksella eivätkä heidän vuotuiset kokonaistulonsa ole enempää kuin 150 prosenttia vahingon tapahtumisajankohtana voimassa olevasta vuotuisesta IPREM-indeksistä seuraavan asteikon mukaisesti:

kun huollettavia henkilöjä on 4 tai enemmän, sovelletaan korjauskerronta 1

kun huollettavia henkilöjä on 3, sovelletaan korjauskerronta 0,95

kun huollettavia henkilöjä on 2, sovelletaan korjauskerronta 0,90

kun huollettavia henkilöjä on 1, sovelletaan korjauskerronta 0,85

jos huollettavia henkilöjä ei ole, sovelletaan korjauskerronta 0,80.

Kuolemantapauksessa myönnettävän tuen enimmäismäärä on 120 kuoliinpäivänä voimassa olleen IPREM-indeksin mukaista kuukausierää.

Tässä tapauksessa myönnettävän tuen määrän määrittämiseksi kunkin tuen enimmäismääriin sovelletaan seuraavia korjauskertoimia:

Edunsaajan tai (jos edunsaajia on useampia) kaikkien edunsaajien yhteenlasketut vuotuiset kokonaistulot uhrin kuolinajankohtana seuraavan asteikon mukaisesti:

kyseisenä ajankohtana voimassa olevan IPREM-indeksin alittavat tulot: korjauskerroin = 1

101–200 prosenttia kyseisestä IPREM-indeksistä: korjauskerroin = 0,90

201–350 prosenttia kyseisestä IPREM-indeksistä: korjauskerroin = 0,80

yli 350 prosenttia kyseisestä IPREM-indeksistä: korjauskerroin = 0,70

uhrista tai mahdollisista edunsaajista taloudellisesti riippuvaisten henkilöiden määrä uhrin kuolinajankohtana. Sovellettavassa lainsäädännössä määriteltyt henkilöt katsotaan edunsaajiksi edellyttäen, että kukin heistä täyttää seuraavat edellytykset:

he asuivat uhrin kuolinajankohtana uhrin tai mahdollisten edunsaajien kanssa uhrin tai edunsaajien kustannuksella ja

heidän vuotuiset kokonaistulonsa eivät ole enempää kuin 150 prosenttia uhrin kuolinajankohtana voimassa olleesta vuotuisesta IPREM-indeksistä, seuraavan asteikon mukaisesti:

kun huollettavia henkilöjä on 4 tai enemmän, sovelletaan korjauskerronta 1

kun huollettavia henkilöjä on 3, sovelletaan korjauskerronta 0,95

kun huollettavia henkilöjä on 2, sovelletaan korjauskerronta 0,90

kun huollettavia henkilöjä on 1, sovelletaan korjauskerronta 0,85.

Rikoksen välittömänä seurauksena kuolleen alaikäisen tai vammaisen aikuisen vanhemmille tai huoltajille myönnettävä tuki **hautauskuluihin** kattaa tosiasiallisesti maksetut kulut enintään viiteen kuolinajankohtana voimassa olleen IPREM-indeksin mukaiseen kuukausierään asti.

Jos on kyse uhrin **psykkistä terveyttä** vahingoittaneesta seksuaalirikoksesta, tuen määrä kattaa uhrin vapaasti valitseman **terapian kustannukset** enintään viiteen sen IPREM-indeksin kuukausierään asti, joka oli voimassa ajankohtana, jona uhrin psyykkiselle terveydelle aiheutuneen ja terapialla hoidettavissa olevan haitan vahvistava rikoslääketieteellinen raportti annettiin.

Myös **väliaikaista tukea** voidaan myöntää ennen kuin rikosoikeudellisen menettelyn lopettava lainvoimainen päätös on annettu, jos uhri tai edunsaaja on todistettavasti joutunut taloudelliseen ahdinkoon.

Terrorismirikokset:

Kuolemantapauksessa tuki myönnetään kertausmäärä laissa vahvistettujen määrien mukaisesti.

Edunsaajilla on oikeus tuen korotukseen terroriteon ajankohtana voimassa olleen IPREM-indeksin kahtakymmentä kuukausimaksua vastaavalla kiinteällä määrällä kutakin uhrista tämän kuolinajankohtana taloudellisesti riippuvaista alaikäistä kohti.

Henkilön katsotaan olleen taloudellisesti riippuvainen uhrista, jos hän asui kuolinajankohtana täysin tai osittain uhrin kustannuksella eikä hänen vuositulojensa kokonaismäärä ole enempää kuin 150 prosenttia kyseisenä ajankohtana voimassa olleesta vuotuisesta IPREM-indeksistä.

Tukea myönnetään myös terrori-iskun seurauksena kuolleen vakuuttamattoman henkilön **ruumiinkuljetus- ja hautauskuluihin** laissa säädettyyn enimmäismäärään asti. Kustannukset maksetaan esitettyjen laskujen perusteella. Lisäksi on esitettävä nämä kustannukset kattava vakuutus sopimus tai todistus tällaisen vakuutuksen puuttumisesta.

Henkilövahingot: Kun kyseessä on **vakava vammautuminen, pysyvä täydellinen työkyvyttömyys, pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään tai pysyvä osittainen työkyvyttömyys**, tuki maksetaan kertausmäärä laissa vahvistettujen määrien mukaisesti.

Korvaus **pysyvästä vammasta, joka ei aiheuta työkyvyttömyyttä**, maksetaan vahvistetun asteikon mukaisesti joko kertausmäärä tai kuukausierinä.

Edunsaajilla on oikeus tukeen sekä tuen lisäosaan sovellettavan IPREM-indeksin kahtakymmentä kuukausimaksua vastaavalla kiinteällä määrällä kutakin sellaista alaikäistä kohti, joka oli taloudellisesti riippuvainen uhrista vahingon aiheuttaneen terroriteon ajankohtana.

Tilapäisestä työkyvyttömyydestä maksetaan korvaus, jonka määrä on kaksi kertaa asianomainen IPREM-indeksi tilapäisen työkyvyttömyyden ajalta, enintään 18 kuukausierään asti.

Ihmisyöstön uhreille maksetaan laissa säädetty korvaus. Lisäksi uhrille mahdollisesti aiheutuneesta henkilövahingosta maksetaan kultakin päivältä, jonka ihmisyöstö kesti, maksetaan kolme kertaa päivittäisen IPREM-indeksin suuruinen korvaus pysyvään osittaiseen työkyvyttömyyteen sovellettavaan enimmäismäärään asti.

Aineelliset vahingot: Tämä tuki on toissijainen viranomaisten myöntämiin korvauksiin ja vakuutuskorvauksiin nähden, ja nämä vähennetään sen määrästä. Yhteenlaskettu korvaus ei voi missään tapauksessa ylittää aiheutuneen vahingon arvoa.

Julkisessa omistuksessa olevalle omaisuudelle aiheutuneita vahinkoja ei korvata.

Edunsaajilla on oikeus seuraaviin:

Korvaus asunnoille aiheutuneista vahingoista:

Luonnollisten henkilöiden **vakinaisten asuntojen** osalta korvausta voidaan maksaa rakenteille, laitteille ja kalusteille aiheutuneista vahingoista, joiden vuoksi kyseiset rakenteet, laitteet tai kalusteet, tiettäjä ylellisyyselementtejä lukuun ottamatta, on vaihdettava asunnon asuinkelpoisuuden palauttamiseksi.

Muiden kuin vakinaisten asuntojen osalta korvaus kattaa 50 prosenttia vahingosta sovellettavassa lainsäädännössä asunnoille määrättyyn enimmäisrajaan asti.

Väliaikainen majoitus:

Henkilö, joka joutuu terrori-iskun seurauksena väliaikaisesti jättämään kotinsa korjaustöiden ajaksi, voi hakea sisäministeriöltä tukea väliaikaisesta majoituksesta aiheutuviin menoihin. Tuen määrä lasketaan päivittäin, jos majoitus on hotellissa, ja kuukausittain, jos majoitus on vuokra-asunnossa.

Korvaus kaupan tai teollisuuden tiloille aiheutuneista vahingoista:

Korvaus kattaa toiminnan jatkamiseksi tarvittavien korjausten arvon sekä vahingoittuneet kalusteet ja laitteet sovellettavassa lainsäädännössä vahvistettuun enimmäismäärään asti.

Korvaus ajoneuvoille aiheutuneista vahingoista:

Yksityisille ajoneuvoille sekä henkilöiden tai tavaroiden maakuljetuksiin käytettäville ajoneuvoille, julkissektorin omistamia ajoneuvoja lukuun ottamatta, aiheutuneista vahingoista voidaan maksaa korvausta.

Jos kyseessä on ajoneuvo, jolla on oltava lakisääteinen pakollinen vakuutus, tämän vakuutuksen on ehdottomasti oltava voimassa vahingon sattumishetkellä.

Korvaus kattaa korjauskulut.

Opintotuki: Opintotukea myönnetään sovellettavassa lainsäädännössä säädettyin edellytyksin, jos terroriteko aiheuttaa opiskelijalle tai vainajan leskelle tai avopuolisolle, vanhemmille, sisaruksille tai huoltajille henkilövahinkoja, jotka estävät näitä harjoittamasta tavanomaista ammattiaan.

Tuen saaminen edellyttää, että hakijalla ei jo ole samantasoista tai korkeampaa tutkintoa (eikä hän täytä sen saamisen oikeudellisia edellytyksiä) kuin mihin ne opinnot tähtäävät, joita varten tukea haetaan.

Kieltenopettajan opintojen, ylioppilastutkintoon tai vastaavaan tähtäävien opintojen ja korkeamman asteen opintojen osalta sovelletaan apurahoja ja opintotukea koskevassa lainsäädännössä säädettyjä akateemisia kirjoittautumis- ja opintosuoritusvaatimuksia.

Laskettaessa opintotuen edunsaajilta vaadittavia vähimmäisopintosuorituksia sisäministeriö soveltaa kuitenkin korjauskerronta 0,60 opiskelijoihin, jotka tarvitsevat erityistä koulutustukea ja opintosuunnitelman mukauttamista tai lisäaikaa opintojen suorittamiseksi fyysisen tai psyykkisen toimintarajoitteen vuoksi.

Poikkeustapauksissa valtio maksaa kuolemasta tai fyysisestä tai psyykkisestä haitasta johtuvaan siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvan korvauksen, joka kattaa seuraavista aiheutuvat menot: kuolema, vakava vammautuminen, pysyvä täydellinen työkyvyttömyys, pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään, pysyvä osittainen työkyvyttömyys, muut kuin työkyvyttömyyttä aiheuttavat pysyvät vammat ja ihmisyöstö.

Korvauksen määrä määritetään seuraavasti:

Jos lainvoimaisella tuomiolla on myönnetty siviilioikeudellisen vastuun perusteella korvaus joko kuolemasta tai jonkin edellä mainituista tilanteista aiheuttavasta fyysisestä tai psyykkisestä haitasta, tuki maksetaan laissa säädetyn määräisenä kertausmäärä.

Jos lainvoimaisessa tuomiossa ei myönnetä siviilioikeudellisen vastuun perusteella minkäänlaista korvausta fyysisestä tai psyykkisestä haitasta eikä sallita tällaisen korvauksen myöntämistä, tuki maksetaan kertasummana seuraavia tilanteita lukuun ottamatta:

Pysyvät vammat, joista ei aiheudu työkyvyttömyyttä: Tuki vaihtelee liikenneonnettomuuksien uhreja varten perustetun järjestelmän mukaisesti arvioidun haitan mukaan. Arvioinnissa käytetään sosiaaliturvalainsäädännön soveltamiseksi laadittua asteikkoa korvausmäärästä, joita maksetaan työtapaturman tai työperäisen sairauden aiheuttamasta pysyvästä vammasta, ruumiinosan menetyksestä tai ulkonäköhaitasta tai muista kuin työkyvyttömyyttä aiheuttavista vammoista.

Ihmisyöstö: Kultakin päivältä, jonka ihmisyöstö on kestänyt, maksetaan kolme kertaa päivittäisen IPREM-indeksin suuruinen tuki pysyvään osittaiseen työkyvyttömyyteen sovellettavaan enimmäismäärään asti.

Onko korvauksen määrällä ala- tai ylärajaa?

Väkivalta- tai seksuaalirikoksen johdosta maksettavan tuen määrä ei yleensä voi olla tuomiossa määrättyä korvausta suurempi.

Tuen määrä määritetään sääntöjä soveltamalla siten, että se ei ylitä tuomiossa määritettyä määrää:

Väliaikaisen työkyvyttömyyden tapauksessa henkilö saa ensimmäisten kuuden kuukauden jälkeen kaksinkertaista päivittäistä IPREM-indeksiä vastaavan määrän niin kauan kuin hän on työkyvytön. Maksut suoritetaan kuukausittain.

Toimintarajoitteen aiheuttavien vammojen tapauksessa myönnettävä enimmäismäärä on kytketty sen ajankohdan kuukausittaiseen IPREM-indeksiin, jona vammat tai haitta vaikuttivat henkilön terveyteen. Enimmäismäärä riippuu toimintarajoitteen tasosta seuraavasti:

pysyvä osittainen työkyvyttömyys: 40 kuukausierää

pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään: 60 kuukausierää

pysyvä täydellinen työkyvyttömyys: 90 kuukausierää

vakava vammautuminen: 130 kuukausierää.

Kuolemantapauksessa myönnettävän tuen enimmäismäärä on 120 kuolinpäivänä voimassa olleen IPREM-indeksin mukaista kuukausierää.

Rikoksen välittömänä seurauksena kuolleen alaikäisen tai vammaisen aikuisen vanhemmille tai huoltajille myönnettävä tuki **hautauskuluihin** kattaa tosiasialliset maksut enintään viiteen kuolinpäivänä voimassa olleen IPREM-indeksin mukaiseen kuukausierään asti.

Uhrin **psyykkistä terveyttä vahingoittaneen seksuaalirikoksen uhrille terapiaa** varten myönnettävä tuki maksetaan seuraavien kriteerien perusteella:

Jos tukihakemus on tehty ennen hoidon aloittamista, voidaan sopia tuen maksamisesta IPREM-indeksin mukaisina kuukausierinä. Jos tämä ei riitä hoidon korvaamiseen, ylimenevä osuus voidaan kattaa asianomaisen henkilön pyynnöstä kertamaksuna tai maksuerinä hoidon loppuun asti tai kunnes enimmäismäärä on saavutettu.

Jos tukea haetaan hoidon jo alettua, hakijan todistamat menot maksetaan samoin kuin tulevat menot samaan tarkoitukseen hoidon loppuun asti tai kunnes enimmäismäärä on saavutettu.

Jos hakemusta tehtäessä osoitetaan, että hoito on päättynyt, todistettuja menoja vastaava tuki maksetaan kertasummana sallittuun enimmäismäärään asti.

Jos hoitoa on todistettavasti jatkettava eikä enimmäismäärää ole saavutettu, on mahdollista maksaa hoidon jatkamisesta aiheutuvat uudet menot.

Myös **väliaikaista tukea** voidaan myöntää ennen kuin rikosoikeudellisen menettelyn lopettava lainvoimainen päätös on annettu, jos uhri tai edunsaaja on todistettavasti joutunut taloudelliseen ahdinkoon. Tämä tuki voidaan myöntää kertasummana tai säännöllisinä maksuina.

Terrorismirikokset:

Kuolemantapauksessa korvauksen määrä on 250 000 euroa, jota korotetaan terroriteon ajankohtana voimassa olleen IPREM-indeksin kahtakymmentä kuukausimaksua vastaavalla kiinteällä määrällä kutakin uhrista tämän kuolinajankohtana taloudellisesti riippuvaista alaikäistä kohti.

Terrori-iskun seurauksena kuolleen vakuuttamattoman henkilön **ruumiinkuljetus- ja hautauskulut** korvataan kertasummana 6 000 euroon asti.

Henkilövahingot: Kun kyseessä on **vakava vammautuminen, pysyvä täydellinen työkyvyttömyys, pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään tai pysyvä osittainen työkyvyttömyys**, tuki maksetaan kertasummana laissa vahvistettujen määrien mukaisesti.

Vakava vammautuminen: 500 000 euroa

Pysyvä täydellinen työkyvyttömyys: 180 000 euroa

Pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään: 100 000 euroa

Pysyvä osittainen työkyvyttömyys: 75 000 euroa

Korvaus **pysyvästä vammasta, joka ei aiheuta työkyvyttömyyttä**, maksetaan vahvistetun asteikon mukaisesti joko kertasummana tai kuukausierinä soveltaen samaa enimmäismäärää kuin pysyvään osittaiseen työkyvyttömyyteen (75 000 euroa).

Tilapäisestä työkyvyttömyydestä maksetaan korvaus, jonka määrä on kaksi kertaa asianomainen IPREM-indeksi tilapäisen työkyvyttömyyden ajalta, enintään 18 kuukausierään asti.

Ihmisyöstöstä maksetaan 12 000 euron kertasumma sekä kolme kertaa päivittäinen IPREM-indeksi kultakin päivältä, jonka ihmisyöstö on kestänyt, pysyvään osittaiseen työkyvyttömyyteen sovellettavaan enimmäismäärään (75 000 euroa) asti.

Aineelliset vahingot: Tämä tuki on toissijainen viranomaisten myöntämiin korvauksiin ja vakuutuskorvauksiin nähden, ja nämä vähennetään sen määrästä.

Julkisessa omistuksessa olevalle omaisuudelle aiheutuneita vahinkoja ei voida korvata.

Yleisesti ottaen korvaus maksetaan kertasummana sovellettavassa lainsäädännössä määritettyjen määrien mukaisesti lukuun ottamatta väliaikaiseen majoitukseen myönnettävää tukea. Väliaikainen majoitustuki maksetaan kuukausierinä ja sen määrä lasketaan päivittäin, jos majoitus tapahtuu hotellissa, ja kuukausittain, jos väliaikainen asunto vuokrataan.

Edunsaajilla on oikeus seuraaviin:

Korvaus asunnoille aiheutuneista vahingoista:

Luonnollisen henkilön **vakinaisena asuntona** pidetään yleensä kiinteistöä, jossa henkilö tai perheyksikkö asuu vähintään kuusi kuukautta vuodessa. Sen osalta korvausta voidaan maksaa tietyin poikkeuksin rakenteille, laitteille ja kalusteille aiheutuneista vahingoista, joiden vuoksi kyseiset rakenteet, laitteet tai kalusteet on vaihdettava asunnon asuinkelpoisuuden palauttamiseksi.

Muiden kuin vakinaisten asuntojen osalta korvaus kattaa 50 prosenttia vahingosta sovellettavassa lainsäädännössä asunnoille määrättyyn enimmäisrajaan asti.

Väliaikainen majoitus:

Jos henkilöiden on terrori-iskun vuoksi väliaikaisesti jätettävä kotinsa korjaustöiden ajaksi, sisäministeriö voi osallistua väliaikaisesta majoituksesta aiheutuvien menojen kattamiseen.

Korvaus kaupan tai teollisuuden tiloille aiheutuneista vahingoista:

Korvaus kattaa toiminnan jatkamiseksi tarvittavien korjausten arvon sekä vahingoittuneet kalusteet ja laitteet sovellettavassa lainsäädännössä vahvistettuun enimmäismäärään asti.

Korvaus ajoneuvoille aiheutuneista vahingoista:

Yksityisille ajoneuvoille sekä henkilöiden tai tavaroiden maakuljetuksiin käytettäville ajoneuvoille, julkissektorin omistamia ajoneuvoja lukuun ottamatta, aiheutuneista vahingoista voidaan maksaa korvausta.

Ajoneuvon pakollisen vakuutuksen on ehdottomasti oltava voimassa vahingon sattumishetkellä, jos tällaisesta vakuutuksesta on säädetty erikseen.

Korvaus kattaa korjauskulut. Lisäksi on mahdollista saada tukea, jos ajoneuvo tuhoutuu.

Opintotuki: Opintotukea myönnetään sovellettavassa lainsäädännössä säädetyn edellytyksin, jos terroriteko aiheuttaa opiskelijalle tai vainajan leskelle tai avopuolisolle, vanhemmille, sisaruksille tai huoltajille henkilövahinkoja, jotka estävät näitä harjoittamasta tavanomaista ammattiaan.

Erissä suoritettavien maksujen järjestelmää sovelletaan tapauksissa, joissa väliaikainen työkyvyttömyys ja toimintarajoitteen aiheuttavat vammat johtuvat terrori-iskuista, lainsäädännössä säädettyssä laajuudessa.

Jos vammojen vakavuuden vuoksi voidaan kohtuudella olettaa, että uhri todetaan myöhemmin pysyvästi kyvyttömäksi tekemään tavanomaista työtään tai mitään työtä taikka vakavasti vammautuneeksi, tukea voidaan maksaa erissä 18 030,36 euroon asti.

Poikkeuksellisissa tapauksissa valtio maksaa kuolemasta tai fyysisestä tai psyykkisestä haitasta johtuvaan siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvan korvauksen, joka kattaa seuraavista aiheutuvat menot: **kuolema, vakava vammautuminen, pysyvä täydellinen työkyvyttömyys, pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään, pysyvä osittainen työkyvyttömyys, muut kuin työkyvyttömyyttä aiheuttavat pysyvät vammat ja ihmisryöstö.**

Korvauksen määrä määritetään seuraavasti:

Jos on olemassa lainvoimainen tuomio, jolla myönnetään korvaus siviilioikeudellisen vastuun perusteella joko kuolemasta tai jonkin edellä mainituista menoista aiheuttavasta fyysisestä tai psyykkisestä haitasta, maksetaan tuomiossa määrätty määrä seuraaviin enimmäismääriin asti:

kuolema: 500 000 euroa

vakava vammautuminen: 750 000 euroa

pysyvä täydellinen työkyvyttömyys: 300 000 euroa

pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään: 200 000 euroa

pysyvä osittainen työkyvyttömyys: 125 000 euroa

pysyvät vammat, joista ei aiheudu työkyvyttömyyttä: 100 000 euroa

ihmisryöstö: 125 000 euroa.

Jos lainvoimaisessa tuomiossa ei myönnetä mitään tukimäärää siviilioikeudellisen vastuun perusteella fyysisestä tai psyykkisestä haitasta eikä sallita tällaisen tuen myöntämistä, maksetaan seuraavat määrät:

kuolema: 250 000 euroa

vakava vammautuminen: 500 000 euroa

pysyvä täydellinen työkyvyttömyys: 180 000 euroa.

pysyvä kyvyttömyys tehdä tavanomaista työtään: 100 000 euroa.

pysyvä osittainen työkyvyttömyys: 75 000 euroa.

Pysyvät vammat, joista ei aiheudu työkyvyttömyyttä: Tuki vaihtelee liikenneonnettomuuksien uhreja varten perustetun järjestelmän mukaisesti arvioitun haitan mukaan. Arvioinnissa käytetään sosiaaliturvalainsäädännön soveltamiseksi laadittua asteikkoa korvausmääristä, joita maksetaan työtaturman tai työperäisen sairauden aiheuttamasta pysyvästä vammasta, ruumiinosan menetyksestä tai ulkonäköhaitasta tai muista kuin työkyvyttömyyttä aiheuttavista vammoista.

Ihmisryöstö: Kultakin päivältä, jonka ihmisryöstö kesti, maksetaan kolme kertaa päivittäisen IPREM-indeksin suuruinen tuki pysyvään osittaiseen työkyvyttömyyteen sovellettavaan enimmäismäärään asti.

Onko minun mainittava korvausvaatimuksen määrä hakemuslomakkeessa? Jos on, onko olemassa ohjeita siitä, miten vaadittu määrä lasketaan, tai muista korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista?

Ei.

Vähennetäänkö muualta (esim. työnantajan vakuutuksesta tai yksityisestä vakuutuksesta) mahdollisesti saamieni korvausten määrä viranomaisen tai muun elimen maksamasta korvauksesta?

Kun on kyse **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta**, ei ole yleensä mahdollista saada sekä lakisääteistä tukea että tuomioistuimen määräämää korvausta rikoksen aiheuttamista henkilö- ja omaisuusvahingoista.

Lakisääteinen tuki on kuitenkin mahdollista maksaa kokonaisuudessaan tai osittain, jos rikoksentehtyjä on todettu osittain maksukyvyttömäksi. Näistä lähteistä yhteensä saatava määrä ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin tuomiossa vahvistettu määrä.

Näin ollen lakisääteinen tuki **ei sovi yhteen** seuraavien kanssa:

taloudellinen korvaus, joka edunsaajalla on oikeus saada jostain vakuutusjärjestelmästä, ellei yksityisestä vakuutuksesta saatavan korvauksen määrä ole pienempi kuin tuomiossa vahvistettu määrä

uhrin väliaikaisen työkyvyttömyyden tapauksessa tukea ei voida maksaa tällaisen työkyvyttömyyden perusteella julkisesta sosiaaliturvajärjestelmästä mahdollisesti maksettavien avustusten lisäksi. Tällaisen tilanteen katsotaan syntyvän, jos valtion lakisääteinen tuki ja yksityisen vakuutusjärjestelmän maksama korvaus tai taloudellinen tuki, johon edunsaajalla on oikeus, kattavat samat riskit ja hätätilanteet.

Edellä esitetystä huolimatta lakisääteisen tuen maksaminen yksityisen vakuutuksen edunsaajalle saattaa olla aiheellista, jos vakuutuksesta saatavan korvauksen määrä on pienempi kuin tuomiossa vahvistettu määrä, edellyttäen, että maksettava erotus ei ylitä sovellettavaa asteikkoa.

Kun kyse on uhrin pysyvän työkyvyttömyyden tai kuoleman aiheuttaneesta vammasta tai haitasta, tukea voi saada samanaikaisesti kuin julkista eläkettä, johon edunsaajalla on oikeus.

Pysyvästä työkyvyttömyydestä maksettavaa tukea ei voi saada samanaikaisesti väliaikaisesta työkyvyttömyydestä maksettavan tuen kanssa.

Terrorismirikoksen johdosta uhrille aiheutuneista aineellisista vahingoista maksettava korvaus on toissijainen viranomaisten myöntämiin korvauksiin ja vakuutuskorvauksiin nähden ja vähennetään niiden määrästä.

Yksityisille ajoneuvoille sekä henkilöiden tai tavaroiden maakuljetuksiin käytettäville ajoneuvoille aiheutuneista vahingoista voidaan maksaa korvausta sillä edellytyksellä, että ajoneuvon pakollinen vakuutus on voimassa vahingon tapahtumahetkellä, jos tällaista vakuutusta edellytetään erityislainsäädännössä.

Korvauksia ei kuitenkaan makseta julkissektorin omistuksessa oleville ajoneuvoille aiheutuneista vahingoista. Tällainen korvaus on toissijainen muiden viranomaisten myöntämiin korvauksiin ja vakuutuskorvauksiin nähden ja vähennetään niiden määrästä.

Jos terrori-iskun seurauksena kuolleen henkilön edunsaajilla ei ollut vakuutusta, valtio korvaa ruumiinkuljetus- ja hautauskulut laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Asianomaisiin laskuihin on liitettävä kyseiset kustannukset kattava vakuutussopimus tai todistus tällaisen vakuutuksen puuttumisesta.

Voiko korvauksesta saada ennakkoa? Jos voi, millä edellytyksillä?

Kyllä.

Väkivalta- tai seksuaalirikoksen yhteydessä voidaan myöntää väliaikaista tukea ennen rikosoikeudellisen menettelyn lopettavan lainvoimaisen päätöksen antamista, jos uhri tai edunsaaja on todistettavasti joutunut taloudelliseen ahdinkoon. Uhrin tai edunsaajan taloudellisen tilanteen katsotaan olevan vaikea, jos hänen erilaisista lähteistä saamansa vuositulot tuen hakemisajankohtana eivät ylitä tuolloin voimassa olevaa IPREM-indeksiä.

Jotta tällaista väliaikaista tukea voidaan myöntää, on joka tapauksessa osoitettava, että hakija täyttää sovellettavassa lainsäädännössä vahvistetut lopullisen tuen edunsaajia koskevat vaatimukset.

Terrorismirikoksen yhteydessä sisäministeriö voi maksaa ennen lopullisen tuen myöntämistä ennakkoon enintään laissa säädetyn määrän, kun vammojen vakavuuden vuoksi voidaan kohtuudella olettaa, että uhri todetaan myöhemmin pysyvästi kyvyttömäksi harjoittamaan tavanomaista ammattiaan tai mitä tahansa muuta työtä tai vakavasti vammautuneeksi.

Toimintarajoitteen aiheuttavasta vammasta tai väliaikaisesta työkyvyttömyydestä johtuvien poissaoloaikojen palkat voidaan maksaa neljännesvuosittain.

Nämä erissä maksettavat määrät ovat suuruudeltaan kaksi kertaa vammaan syntymisajankohtana voimassa ollut IPREM-indeksi työkyvyttömyyspäiviltä.

Voinko saada täydentävää tai lisäkorvausta (esim. olosuhteiden muuttumisen tai terveydentilani huononemisen perusteella) sen jälkeen, kun korvaushakemus on ratkaistu?

Kyllä.

Jos **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta** johtuvan tietynasteisen työkyvyttömyyden tai haitan vuoksi on myönnetty tukea ja jos uhrin tilanne pahenee tai hän kuolee vammojen tai haitan välittömänä seurauksena, maksetaan kertaluonteinen tuki haitallisen seurauksen pahenemisen vuoksi.

Jotta työkyvyttömyyden tai toimintarajoitteen aste voidaan tarkistaa, uutta tukea on haettava vuoden kuluessa tuomiosta, jolla alkuperäinen tuki myönnettiin.

Terrorismirikokseen liittyvä hakemus on tavallisesti jätettävä vuoden kuluessa vahingon tapahtumisesta, mutta jos henkilön tilanne pahenee tai hän kuolee terroriteon aiheuttamien vammojen välittömänä seurauksena, alkaa uusi yhtä pitkä määräaika, jonka kuluessa lisätukea on haettava.

Mitä asiakirjoja hakemukseen on liitettävä?

Uhri tai hänen edustajansa voi hakea tukea **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta** aiheutuneen **wäliaikaisen työkyvyttömyyden tai toimintarajoitteen aiheuttavan vammaan vuoksi**. Lopullisessa tukihakemuksessa on käytettävä virallista hakulomaketta. Hakemuksen on sisällettävä seuraavat tiedot ja liiteasiakirjat:

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivaltarikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

näyttö siitä, että tapahtumista on ilmoitettu viranomaisille

ilmoitus asianomaisen henkilön saamasta korvauksesta ja tuesta tai niiden saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn lopettavasta lainvoimaisesta tuomioistuimen ratkaisusta (tuomio, poissaolotuomio, päätös lopettaa asian käsittely syytetyn kuoleman johdosta tai päätös olla ottamatta asiaa käsiteltäväksi).

Lisäksi mukaan on aina liitettävä seuraavat asiakirjat:

jos uhri on Espanjan kansalainen, jäljennös kansallisesta henkilöllisyystodistuksesta

jos uhri on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen, kansalaisuuden todistava asiakirja

toimivaltaisen hallintoelimen tai -viranomaisen antama todistus siitä, että kyseinen henkilö kuului julkisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin rikoksen tapahtuessa. Jos tällaisia asiakirjoja ei ole saatavilla, asianomaisen henkilön ilmoitus riittää. Tutkintaelin tarkistaa asian myöhemmin.

Jos tukea haetaan väliaikaisen työkyvyttömyyden perusteella ja asianomainen henkilö kuului julkisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin, todistuksesta on käytävä ilmi, ettei saman työkyvyttömyysperusteen nojalla ole myönnetty muita etuuksia.

Jos rikoksen väitön uhri, joka kuuluu jonkin sosiaaliturvajärjestelmän osajärjestelmän – siviili- ja sotilasvirkamiesten erityisjärjestelmää (*Régimen especial de los funcionarios públicos civiles y militares*) lukuun ottamatta – piiriin, hän voi hakea tukea toimintarajoitteen aiheuttavien vammojen perusteella.

Hakemukseen on liitettävä kansallisen sosiaaliturvalaitoksen (*Instituto Nacional de la Seguridad Social*) aluejohtajan antama päätös kyseisten vammojen luokittelusta. Jos päätöstä ei vielä ole annettu, hakijan on toimitettava ilmoitus siitä, että asianmukainen työkyvyttömyyden toteamisen menettely on aloitettu.

Jotta voidaan myöntää lopullista tukea **silloin, kun rikos on johtanut kuolemaan**, välillisen uhrin tai tämän edustajan on tehtävä virallisen mallin mukainen hakemus, joka sisältää seuraavat tiedot ja liiteasiakirjat:

asiakirjatodisteet kuolemasta ja edunsaajan tai välillisen uhrin asemasta

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivaltarikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

näyttö siitä, että tapahtumista ilmoitettiin viranomaisille

ilmoitus asianomaisen henkilön saamasta korvauksesta ja tuesta tai niiden saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn lopettavasta lainvoimaisesta tuomioistuimen ratkaisusta (tuomio, poissaolotuomio, päätös lopettaa asian käsittely syytetyn kuoleman johdosta tai päätös olla ottamatta asiaa käsiteltäväksi).

Lisäksi mukaan on aina liitettävä seuraavat asiakirjat:

jos uhri (edunsaaja välillisenä uhrina) on Espanjan kansalainen, jäljennös kansallisesta henkilöllisyystodistuksesta

jos uhri on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen, kansalaisuuden todistava asiakirja

rikoksen välittömän uhrin kuolintodistus sekä seuraavat asiakirjat sen mukaan, mikä edunsaajan yhteys vainajaan on:

Jos puoliset eivät olleet asumuserossa eivätkä asuneet erillään: kunnallisen väestörekisterin uhrin kuoleman jälkeen antama täydellinen todistus avioliiton rekisteröinnistä

Jos hakija on elänyt vainajan kanssa sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisessa **avoliitossa**, hänen on toimitettava todistus siitä, että avopuolisot asuivat yhdessä samassa osoitteessa (*certificado de convivencia en domicilio común*).

Avoliittoon rinnastettavan pysyvän avioliiton todistamiseksi on suositeltavaa toimittaa asianomaisen rekisteröityjen parisuhteiden rekisterin (*Registro de parejas de hecho*) antama todistus.

Jos hakija on elänyt vainajan kanssa sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisessa **avoliitossa**, hänen on toimitettava todistus siitä, että avopuolisot asuivat yhdessä samassa osoitteessa.

Vainajan lapset: vainajan lasten on toimitettava kunnallisen väestörekisterin antamat asianmukaiset syntymätodistukset.

Vanhemmuuden todistamiseksi vainajan puolison, kun puoliset eivät olleet asumuserossa, tai vainajan kanssa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisessa avoliitossa eläneen henkilön lasten on toimitettava kunnallisen väestörekisterin antamat asianmukaiset syntymätodistukset.

Heidän on myös todistettava, että heidän vanhempansa oli naimisissa tai eli avoliitossa vainajan kanssa, ellei näitä seikkoja jo ole todistettu heidän vanhempansa tekemällä tukihakemuksella.

Lisäksi sekä vainajan lasten että vainajan puolison, kun puoliset eivät olleet asumuserossa, tai vainajan kanssa avoliitossa eläneen henkilön lasten on todistettava, että he olivat taloudellisesti riippuvaisia vainajasta, seuraavien asiakirjojen avulla:

kunnan antama todistus avoliitosta

ilmoitus kaikista tuloista uhrin kuolemaa välittömästi edeltäneiden kahden kuukauden ajalta

jäljennös sen varainhoitovuoden veroilmoituksesta, jona uhri kuoli, tai jos tämä ei ole mahdollista, sitä edeltävän varainhoitovuoden veroilmoituksesta. Jos näitä veroilmoituksia ei ole tehty, on toimitettava Espanjan valtion veroviraston (*Agencia Estatal de la Administración Tributaria, AEAT*) antama vapautustodistus.

Vainajan vanhemmat: Vainajan vanhempien on todistettava vanhemmuutensa kuolleen lapsensa syntymätodistuksella. Sen varmistamiseksi, ettei ole muita mahdollisia edunsaajia, joilla saattaa olla ensisijainen oikeus tuen saamiseen, heidän on lisäksi toimitettava ilmoitus lapsensa siviilisäädystä kuolinpäivänä ja ilmoitettava, ovatko he tietoisia kenestäkään muusta henkilöstä, joka saattaisi sovellettavan lainsäädännön nojalla olla edunsaaja.

Jotta voidaan myöntää **lopullista tukea hautauskuluihin**, alaikäisen tai toimintarajoitteisen aikuisen vanhempien tai huoltajien tai näiden edustajan on tehtävä hakemus virallisella lomakkeella ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

asiakirjatodisteet kuolemasta ja edunsaajan tai välillisen uhrin asemasta

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivaltarikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

näyttö siitä, että tapahtumista ilmoitettiin viranomaisille

ilmoitus kyseisen henkilön saamasta korvauksesta ja tuesta tai niiden saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn lopettavasta lainvoimaisesta tuomioistuimen ratkaisusta (tuomio, poissaolotuomio, päätös lopettaa asian käsittely syytetyn kuoleman johdosta tai päätös olla ottamatta asiaa käsiteltäväksi).

Lisäksi mukaan on aina liitettävä seuraavat asiakirjat:

alaikäisen tai toimintarajoitteisen aikuisen kuolintodistus

edunsaajan aseman todistamiseksi alaikäisen tai toimintarajoitteisen aikuisen syntymätodistus, jos hakemuksen tekevät vanhemmat, tai huoltajuuden

osoittava virallinen asiakirja, jos hakemuksen tekee huoltaja

jos vainaja oli toimintarajoitteinen aikuinen, toimintarajoitteen vahvistava oikeudellinen asiakirja, tai tarvittaessa todistus toimintarajoitteen asteesta

jäljennös vanhempien tai huoltajien kansallisista henkilöilystodistuksista tai, jos he ovat EU:n jäsenvaltion kansalaisia, heidän kansallisuutensa osoittava asiakirja

tositteet ruumiinvalvojaisiin, kuljetukseen, hautaukseen tai polttohautaukseen liittyvistä kuluista.

Jotta voidaan myöntää **lopullista tukea seksuaalirikosten vuoksi tarvittavan terapian kustannuksiin**, uhrin tai hänen edustajansa on tehtävä hakemus

virallisella lomakkeella ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivaltarikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

näyttö siitä, että tapahtumista ilmoitettiin viranomaisille

ilmoitus kyseisen henkilön saamasta korvauksesta ja tuesta tai niiden saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn lopettavasta lainvoimaisesta tuomioistuimen ratkaisusta (tuomio, poissaolotuomio, päätös lopettaa asian käsittely syytetyn kuoleman johdosta tai päätös olla ottamatta asiaa käsiteltäväksi).

Lisäksi mukaan on aina liitettävä seuraavat asiakirjat:

jos uhri on Espanjan kansalainen, jäljennös kansallisesta henkilöilystodistuksesta

jos uhri on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen, kansalaisuuden todistava asiakirja

uhrin ilmoitus siitä, onko terapia alkanut, ja tarvittaessa tositteet maksetuista kuluista. Jos hoitajakso ei ole päättynyt, tästä on ilmoitettava.

Väliaikaisesta työkyvyttömyydestä ja toimintarajoitteen aiheuttavista vammoista maksettavan väliaikaisen tuen myöntämiseksi uhrin tai hänen edustajansa on tehtävä hakemus virallisella lomakkeella ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

toimivaltaisen elimen asiaa koskevassa lainsäädännössä säädetyn menettelyn mukaisesti suorittama vammojen tai terveyshaitan luokittelu

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivalta- tai seksuaalirikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

näyttö siitä, että tapahtumista ilmoitettiin toimivaltaiselle viranomaiselle tai että toimivaltainen viranomainen on oma-aloitteisesti käynnistänyt

rikosoikeudellisen menettelyn niiden johdosta

ilmoitus hakijan saamasta korvauksesta ja tuesta, vireillä olevista hakemuksista tai korvauksen tai tuen saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

sellaista syyttäjän selvitystä koskeva hakemus, josta käy ilmi, että on olemassa alustavaa näyttöä, jonka perusteella voidaan olettaa, että vammat aiheutuivat tahallisesta väkivallanteosta

jos uhri on Espanjan kansalainen, jäljennös kansallisesta henkilöilystodistuksesta

jos uhri on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen, kansalaisuuden todistava asiakirja

ilmoitus hakijan kaikista tuloista hakemusta välittömästi edeltävän vuoden ajalta sekä jäljennös viimeksi kuluneen varainhoitovuoden veroilmoituksesta, tai

jos tätä veroilmoitusta ei ole tehty, Espanjan valtion veroviraston antama vapautustodistus.

Jotta voidaan myöntää **väliaikaista tukea tapauksissa, jossa rikos johti kuolemaan**, uhrin tai tämän edustajan jättämän virallisen mallin mukaisen

hakemuksen on sisällettävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

Asiakirjatodisteet kuolemasta ja edunsaajan asemasta välillisenä uhrina. Lisäksi on toimitettava rikoksen välittömän uhrin kuolintodistus sekä seuraavat

asiakirjat sen mukaan, mikä edunsaajan yhteys vainajaan on:

Jos puoliset eivät olleet asumuserossa eivätkä asuneet erillään: kunnallisen väestörekisterin uhrin kuoleman jälkeen antama täydellinen todistus avioliiton rekisteröinnistä

Erityisesti tällaista tukea varten on toimitettava ilmoitus hakijan kaikista tuloista hakemusta välittömästi edeltävän vuoden ajalta sekä jäljennös viimeksi

kuluneen varainhoitovuoden veroilmoituksesta, tai jos tätä veroilmoitusta ei ole tehty, Espanjan valtion veroviraston antama vapautustodistus.

Jos hakija on elänyt vainajan kanssa sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisessa **avoliitossa**, hänen on toimitettava todistus

avopuolisoiden asumisesta yhdessä samassa osoitteessa.

Avoliittoon rinnastettavan pysyvän avioliiton todistamiseksi on suositeltavaa toimittaa asianomaisen rekisteröityjen parisuhteiden rekisterin antama todistus.

Erityisesti tällaista tukea varten on toimitettava ilmoitus hakijan kaikista tuloista hakemusta välittömästi edeltävän vuoden ajalta sekä jäljennös viimeksi

kuluneen varainhoitovuoden veroilmoituksesta, tai jos tätä veroilmoitusta ei ole tehty, Espanjan valtion veroviraston antama vapautustodistus.

Jos hakija on elänyt vainajan kanssa sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisessa **avoliitossa**, hänen on toimitettava todistus

avopuolisoiden asumisesta yhdessä samassa osoitteessa.

Vainajan lapset: vainajan lasten on toimitettava kunnallisen väestörekisterin antamat asianmukaiset syntymätodistukset.

Vanhemmuuden todistamiseksi vainajan puolison, kun puoliset eivät olleet asumuserossa, tai vainajan kanssa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten

mukaisessa avoliitossa eläneen henkilön lasten on toimitettava kunnallisen väestörekisterin antamat asianmukaiset syntymätodistukset. Heidän on myös

todistettava, että heidän toinen vanhempansa oli vainajan kanssa naimisissa tai avoliitossa, ellei näitä seikkoja jo ole todistettu kyseisen vanhemman

tekemällä tukihakemuksella.

Lisäksi sekä vainajan lasten että vainajan puolison, kun puoliset eivät olleet asumuserossa, tai vainajan kanssa avoliitossa eläneen henkilön lasten on

todistettava, että he olivat taloudellisesti riippuvaisia vainajasta, seuraavien asiakirjojen avulla:

kunnan antama todistus avoliitosta

ilmoitus kaikista tuloista uhrin kuolemaa välittömästi edeltäneiden kahdentoista kuukauden ajalta

jäljennös sen varainhoitovuoden veroilmoituksesta, jona uhri kuoli, tai jos tämä ei ole mahdollista, sitä edeltävän varainhoitovuoden veroilmoituksesta; jos näitä veroilmoituksia ei ole tehty, on toimitettava Espanjan valtion veroviraston antama vapautustodistus

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivalta- tai seksuaalirikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

näyttö siitä, että tapahtumista ilmoitettiin toimivaltaiselle viranomaiselle tai että toimivaltainen viranomainen on oma-aloitteisesti käynnistänyt

rikosoikeudellisen menettelyn niiden johdosta

ilmoitus hakijan saamasta korvauksesta ja tuesta, vireillä olevista hakemuksista tai korvauksen tai tuen saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

sellaista syyttäjän selvitystä koskeva hakemus, josta käy ilmi, että on olemassa alustavaa näyttöä, jonka perusteella voidaan olettaa, että vammat aiheutuivat tahallisesta väkivallanteosta

jos uhri on Espanjan kansalainen, jäljennös kansallisesta henkilöllisyystodistuksesta

jos uhri on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen, kansalaisuuden todistava asiakirja

Jotta voidaan myöntää **väliaikaista tukea tapauksissa, joissa rikos johti kuolemaan**, uhrin tai hänen edustajansa on tehtävä hakemus virallisella lomakkeella

ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivalta- tai seksuaalirikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

näyttö siitä, että tapahtumista ilmoitettiin toimivaltaiselle viranomaiselle tai että toimivaltainen viranomainen on oma-aloitteisesti käynnistänyt

rikosoikeudellisen menettelyn tapahtumien johdosta

ilmoitus hakijan saamasta korvauksesta ja tuesta, vireillä olevista hakemuksista tai korvauksen tai tuen saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

sellaista syyttäjän selvitystä koskeva hakemus, josta käy ilmi, että on olemassa alustavaa näyttöä, jonka perusteella voidaan olettaa, että vammat aiheutuivat tahallisesta väkivallanteosta

jos uhri on Espanjan kansalainen, jäljennös kansallisesta henkilöllisyystodistuksesta

jos uhri on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen, kansalaisuuden todistava asiakirja

alikäisen tai toimintarajoitteisen aikuisen kuolintodistus

edunsaajan aseman todistamiseksi alikäisen tai toimintarajoitteisen aikuisen syntymätodistus, jos hakemuksen tekevät vanhemmat, tai huoltajuuden

osoittava virallinen asiakirja, jos hakemuksen tekee huoltaja

jos vainaja oli toimintarajoitteinen aikuinen, toimintarajoitteen vahvistava oikeudellinen asiakirja, tai soveltuvuuden mukaan todistus toimintarajoitteen asteesta

ilmoitus vanhempien tai huoltajien kaikista tuloista hakemusta välittömästi edeltävän vuoden ajalta sekä jäljennös viimeksi kuluneen varainhoitovuoden

veroilmoituksesta, tai jos tätä veroilmoitusta ei ole tehty, Espanjan valtion veroviraston antama vapautustodistus

tositteet ruumiinvalvojaisiin, ruumiinkuljetukseen ja hautaukseen liittyvistä kuluista.

Jotta voidaan myöntää **väliaikaista tukea seksuaalirikosten vuoksi tarvittavan terapian kustannuksiin**, uhrin tai hänen edustajansa on tehtävä hakemus

virallisella lomakkeella ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

kuvaus olosuhteista, joissa tahallisen väkivalta- tai seksuaalirikoksen piirteitä sisältävä teko tehtiin, sekä tapahtuma-aika ja -paikka

todisteet siitä, että tapahtumat ilmoitettiin toimivaltaiselle viranomaiselle tai että toimivaltainen viranomainen on oma-aloitteisesti käynnistänyt

rikosoikeudellisen menettelyn niiden johdosta

ilmoitus hakijan saamasta korvauksesta ja tuesta, vireillä olevista hakemuksista tai korvauksen tai tuen saamiseksi käytettävissä olevista keinoista

sellaista syyttäjän selvitystä koskeva hakemus, josta käy ilmi, että on olemassa alustavaa näyttöä, jonka perusteella voidaan olettaa, että vammat aiheutuivat tahallisesta väkivallanteosta

jos uhri on Espanjan kansalainen, jäljennös kansallisesta henkilöllisyystodistuksesta

jos uhri on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen, kansalaisuuden todistava asiakirja

uhrin ilmoitus siitä, onko terapia alkanut, ja tarvittaessa tositteet maksetuista kuluista; jos hoitajakso ei ole päättynyt, tästä on ilmoitettava

ilmoitus kyseisen henkilön kaikista tuloista hakemusta välittömästi edeltävän vuoden ajalta sekä jäljennös viimeksi kuluneen varainhoitovuoden

veroilmoituksesta, tai jos tätä veroilmoitusta ei ole tehty, Espanjan valtion veroviraston antama vapautustodistus.

Kun kyse on **terrorisimirikoksesta**, menettely erilaisten laissa säädettyjen tukien myöntämiseksi alkaa kyseisen henkilön tai hänen edustajansa virallisella

lomakkeella tekemällä hakemuksella, johon on liitettävä seuraavat asiakirjat:

asiakirjat, jotka todistavat asianomaisen henkilön aseman tai tarvittaessa hänen suhteensa uhuriin

lainvoimainen tuomio, jolla tunnustetaan oikeus saada korvausta kyseessä olevista tapahtumista ja haitasta kansallisen lainsäädännön soveltamisalan

puiteissa

jos tuomiota ei ole vielä annettu, mutta tarvittavat oikeudelliset menettelyt on suoritettu tai kyseisiä rikoksia koskeva syyttämismenettely on aloitettu, mikä

tahansa oikeudellisesti hyväksyttävä asiakirjatodiste, joka osoittaa uhrin aseman edunsaajana, kärsityn haitan ja haitan aiheuttaneiden tapahtumien luonteen

mahdollinen aiempi hallinnollinen päätös

jos uhri on kuollut, hänen kuolintodistuksensa

valokopio perherekisteristä (*Libro de familia*)

rikosilmoitus tai poliisin antama vahvistus rikosilmoituksesta

lääkärin tai psykologin lausunto

jos haetaan **väliaikaista majoitusta**:

rikosilmoituksen vahvistus tai poliisin tai kansalliskaartin (*Guardia Civil*) antama todistus, jonka mukaan väitetty vahinko syntyi terrori-iskun aikana tai sen

seurauksena (ellei näyttöä vahingon syystä ole kirjattu virallisesti)

jos hakija on kiinteistön omistaja: kauppakirja, myyntisopimus tai kiinteistörekisterin todistus tai kuitti viimeksi erääntyneen kiinteistöveron (*Impuesto de*

Bienes Inmuebles) maksamisesta tai asukasyhdistyksen puheenjohtajan vakuutus, jonka mukaan hakija on yhdistyksen jäsen

jos hakija on vuokralainen: vuokrasopimus tai kuitti viimeisimmän vuokran maksusta tai kuitti vuokralaisen nimissä olevan vesi-, sähkö- tai puhelinlaskun

maksusta

jos hakija ei ole kiinteistön omistaja eikä vuokralainen: asiakirja, joka todistaa hakijan asiavaltuuden tehdä tai teettää korjauksia

jos kyseessä on hakijan vakinaisen asunon, jonka osoitetta ei ole merkitty hakijan kansalliseen henkilöllisyystodistukseen: rekisteritodistus tai veroilmoitus,

josta käy ilmi verotusosoite, tai asukasyhdistyksen puheenjohtajan vakuutus, jonka mukaan hakija asuu vakinaisesti asunnossaan

jos haetaan **korvausta ajoneuvolle aiheutuneesta vahingosta**:

rikosilmoituksen vahvistus tai poliisin tai kansalliskaartin (*Guardia Civil*) antama todistus, jonka mukaan väitetty vahinko syntyi terrori-iskun aikana tai sen

seurauksena (ellei näyttöä vahingon syystä ole kirjattu virallisesti)

hakijan nimissä olevan ajoneuvon rekisteriote

näyttö siitä, että ajoneuvo oli vakuutettu terrori-iskun tapahtuessa, ja ilmoitus vakuutuslajista ja sen kattamista riskeistä jos korjaustyö on jo tehty, lasku, josta käy ilmi terroriteon aiheuttaman vahingon korjauskustannukset jos haetaan **opintotukea**, mukaan on liitettävä asiakirjat, joista käyvät ilmi opiskelijan opintosuoritukset ja arvosanat.

Veloitetaanko hakemuksen vastaanottamisesta ja käsittelystä hallinnollisia tai muita maksuja?

Ei.

Mikä viranomainen ratkaisee korvaushakemukset (kotimaisissa tapauksissa)?

Kun on kyse **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta**, lakisääteistä tukea koskevan hakemuksen käsittelystä ja sitä koskevasta päätöksestä vastaa **valtiovarainministeriön henkilöstö- ja eläkekustannusosasto**.

Kun on kyse **terrorismirikoksesta**, lakisääteisen tuen myöntämisestä tai epäämisestä päättää **sisäministeriö**.

Mihin hakemus lähetetään (kotimaisissa tapauksissa)?

Kun on kyse **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta**, tukihakemus lähetetään virallisella lomakkeella **valtiovarainministeriön henkilöstö- ja eläkekustannusosastolle** seuraavaan osoitteeseen:

Avenida del General Perón, 38 (Edificio Master's II), 28020 Madrid.

Hakija voi saada apua tukihakemuksen laatimiseen ja lähettämiseen **rikosten uhrien tukitoimistosta (Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito)**, josta saa tietoa mahdollisesti tarjolla olevasta taloudellisesta tuesta ja eri menettelyistä.

Tällaisia toimistoja on kaikilla itsehallintoalueilla, melkein kaikkien alueiden pääkaupungeissa ja myös joissakin muissa kaupungeissa.

Rikosten uhrien tukitoimistojen osoitteet ovat saatavilla seuraavasta [linkistä](#).

Terrorismirikoksen tapauksessa tukihakemus laaditaan viralliselle lomakkeelle ja toimitetaan **terrorismin uhreille annettavasta tuesta vastaavalle sisäministeriön osastolle** seuraavaan osoitteeseen:

Subdirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo, C/ Amador de los Ríos 8. 28010 Madrid

Valtakunnallisen ylioikeuden alainen terrorismin uhrien tukikeskus antaa yleisiä tietoja terrorismin uhreihin mahdollisesti sovellettavasta taloudellisesta tuesta. Toimiston osoite on

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 Madrid

Puhelin: +34 91 400 74 02

Onko minun oltava läsnä korvaushakemusta ratkaistaessa tai muulloin menettelyn aikana?

Kun **väkivalta- tai seksuaalirikoksen** tutkinta on saatu päätökseen ja ennen kuin haetun tuen myöntämistä tai epäämistä koskeva päätösluonnos laaditaan, hakijalla on sovellettavan lainsäädännön mukaisesti mahdollisuus tulla kuulluksi, jotta hän voi esittää merkityksellisiä näkökohtia.

Jos rikos tehtiin Espanjassa ja tuen hakija asuu vakinaisesti toisessa EU:n jäsenvaltiossa ja jos tukihakemus on tehty vakinaisen asuinjäsenvaltion avustavan viranomaisen avulla, valtiovarainministeriön henkilöstö- ja eläkekustannusosasto voi päättävänä elimenä pyytää kyseistä avustavaa viranomaista tekemään sen kanssa yhteistyötä hakijan tai jonkun muun tarpeelliseksi katsomansa henkilön kuulemisessa.

Kuulemisen toteuttamiseksi valtiovarainministeriön henkilöstö- ja eläkekustannusosasto voi pyytää sen jäsenvaltion avustavaa viranomaista, jossa hakija vakinaisesti asuu, toteuttamaan järjestelyt, joiden avulla tutkintaelin voi hoitaa kuulemisen suoraan puhelimitse tai videoneuvottelulla, mikäli hakija suostuu tähän. Lisäksi kuulemisen toteuttavan avustavan viranomaisen on raportoitava kuulemisesta henkilöstö- ja eläkekustannusosastolle.

Jos rikos on tehty Espanjassa ja tuen hakija asuu vakinaisesti toisessa EU:n jäsenvaltiossa, **terrorismirikoksen** johdosta uhrielle myönnettävään tukeen sovelletaan samoja sääntöjä kuin väkivalta- tai seksuaalirikoksen johdosta myönnettävään tukeen. Jos tukihakemus on tehty vakinaisen asuinjäsenvaltion avustavan viranomaisen avulla, edellä kuvatut kuulemiseen liittyvät toimet toteuttaa valtiovarainministeriön henkilöstö- ja eläkekustannusosasto.

Kuinka kauan viranomaisen korvauspäätöksen tekeminen kestää (liikimäärin)?

Väkivalta- tai seksuaalirikoksen osalta tuen hakemisen määräaika on yleensä vuosi rikoksen tekoajankohdasta.

Päätökset tuen lopullisesta tai väliaikaisesta myöntämisestä tai epäämisestä on tehtävä seuraavien määräaikojen kuluessa:

toimintarajoitteen aiheuttavat vammat, vammojen paheneminen tai kuolema: 6 kuukautta

väliaikainen työkyvyttömyys: 4 kuukautta

seksuaalirikoksen vuoksi annettavan terapian kustannukset ja hautauskulut: 2 kuukautta.

Jos hakemuksesta ei ole annettu nimenomaista päätöstä määräajan kuluessa, hakemus voidaan katsoa hylätyksi.

Kun kyse on **terrorismirikoksesta**, hakemus on yleensä tehtävä vuoden kuluessa vahingon aiheutumisesta tai terroriteon ja seurauksen syy-yhteyden osoittavan diagnoosin saamisesta. Opintotuen osalta määräaika on kolme kuukautta kurssille kirjoittautumisesta.

Asiaa koskevan päätöksen tekemisen ja tiedoksi antamisen määräaika on 12 kuukautta lukuun ottamatta opintotukea, jota koskeva määräaika on 6 kuukautta. Jos nimenomaista päätöstä ei ole annettu määräajan kuluessa, hakemus katsotaan hyväksytyksi.

Jos olen tyytymätön viranomaisen päätökseen, miten voin riitauttaa sen?

Hakija voi riitauttaa **väkivalta- tai seksuaalirikoksen** johdosta myönnettävää lakisääteistä tukea koskevan valtionvarainministeriön päätöksen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta. Jos päätöstä ei riitauteta tässä määräajassa, ainoa mahdollisuus on esittää poikkeuksellista uudelleentarkastelua koskeva vetoamus asianomaiselle ministeriölle.

Muutosta voi hakea **valtiovarainministeriöltä** tai **väkivaltarikoksen uhrien kansalliselta tuki- ja avustuskomitealta (Comisión Nacional de Ayuda y Asistencia a las Víctimas de Delitos Violentos)**

Kyseisellä komitealla on toimivalta päättää valituksista, jotka koskevat sovellettavan lainsäädännön mukaisesti tehtyjä valtiovarainministeriön tukipäätöksiä.

Jos kansallinen komitea ei ole päässyt asiassa yksimielisyyteen kolmen kuukauden kuluessa päätöksen riitauttamisesta, valitus voidaan katsoa hylätyksi ja päätöksestä voidaan tehdä oikaisuvaatimus.

Terrorismirikokseen liittyviin, eri tyyppisten tukien hallinnollisia hakumenettelyjä koskeviin sisäministeriön päätöksiin voidaan hakea muutosta sisäisesti tai ne voidaan riitauttaa suoraan hallinto-oikeusjärjestelmässä.

Mistä saan tarvittavat lomakkeet ja korvaushakemuksen tekemistä koskevat tiedot?

Hakija voi saada apua **väkivalta- tai seksuaalirikoksen** johdosta tehtävän tukihakemusten laatimiseen ja lähettämiseen **rikosten uhrien tukitoimistosta**, josta saa myös tietoa mahdollisesti tarjolla olevasta taloudellisesta tuesta ja hakumenettelyistä.

Tällaisia toimistoja on kaikilla itsehallintoalueilla, melkein kaikkien alueiden pääkaupungeissa ja myös joissakin muissa kaupungeissa.

Rikosten uhrien tukitoimistojen osoitteet ovat saatavilla seuraavasta [linkistä](#).

Tukihakemuslomakkeet ovat saatavilla seuraavasta [linkistä](#).

Terrorismirikosten johdosta tehtävät tukihakemukset laaditaan viralliselle lomakkeelle ja toimitetaan terrorismin uhreille annettavasta tuesta vastaavalle sisäministeriön osastolle seuraavaan osoitteeseen:

Subdirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo, C/ Amador de los Ríos 8. 28010 Madrid

Tukihakemuslomakkeet ovat saatavilla seuraavasta [linkistä](#).

Valtakunnallisen ylioikeuden alainen terrorismin uhrien tukikeskus antaa yleisiä tietoja terrorismin uhreille mahdollisesti tarjolla olevasta taloudellisesta tuesta. Toimiston osoite on

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 Madrid

Puhelin: +34 91 400 74 02

Voinko soittaa johonkin palvelunumeroon? Onko jollakin verkkosivustolla ohjeet korvaushakemuksen tekemisestä?

Jos kyse on **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta**, eri tyyppisiä tukia koskevat lomakkeet tai mallit ovat saatavilla seuraavasta [linkistä](#).

Rikosten uhrien tukitoimistot antavat tietoja mahdollisesti tarjolla olevasta taloudellisesta tuesta ja eri hakumenettelyistä. Tukitoimistojen **osoitteet** ovat saatavilla seuraavasta [linkistä](#).

Terrorismirikoksista saatavilla olevasta tuesta on tietoa **sisäministeriön verkkosivustolla**.

Valtakunnallisen ylioikeuden alainen terrorismirikosten uhrien tukikeskus (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*) antaa yleisiä tietoja terrorismin uhreille tarjottavasta taloudellisesta tuesta.

Onko korvaushakemuksen tekemiseen mahdollista saada oikeudellista neuvontaa (lakimieheltä)?

Kun kyse on **väkivalta- tai seksuaalirikoksesta**, uhri voi hakea maksutonta oikeudellista neuvontaa sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen vaatimusten ja menettelyn mukaisesti.

Espanjan lainsäädännön mukaan erityisesti sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreilla on oikeus maksuttomaan oikeudelliseen neuvontaan välittömästi ennen kanteen nostamista sekä lakimiehen ja oikeudellisen edustajan hoitamaan puolustukseen ja edustukseen kaikissa heidän kärsimästään väkivallasta välittömästi tai välillisesti johtuvissa oikeus- ja hallintomenettelyissä.

Tällöin saman asianajotoimiston olisi hoidettava uhrin oikeudellinen edustus edellyttäen, että näin voidaan taata uhrin puolustautumisoikeus. Tätä oikeutta sovelletaan uhrin kuoltua myös oikeudenomistajiin edellyttäen, että he eivät olleet osallisina teoissa.

Terrorismirikoksen yhteydessä Espanjan lain mukaisesti tunnustetulla terrorismin uhrilla on taloudelliseen asemaansa katsomatta oikeus maksuttomaan oikeusapuun kaikissa oikeus- ja hallintomenettelyissä, jotka liittyvät hänen uhritumiseensa johtaneeseen terroritekoon, maksutonta oikeusapua koskevan voimassa olevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Maksutonta oikeusapua annetaan kaikissa tapauksissa välittömästi kaikille sitä hakeville terrorismin uhreille. Oikeus oikeusapuun menetetään, jos uhrin asemaa ei tunnusteta, jos annetaan lainvoimainen vapauttava tuomio tai jos asia jätetään silleen, mutta siihen mennessä saatuja maksuttomia etuuksia ei tarvitse korvata.

Onko olemassa uhrien tukijärjestöä, joka voisi auttaa hakemuksen tekemisessä?

Väkivalta- tai seksuaalirikoksen yhteydessä hakija voi saada apua tukihakemuksen laatimiseen ja lähettämiseen **rikosten uhrien tukitoimistosta**, joka antaa myös tietoa mahdollisesti tarjolla olevasta taloudellisesta tuesta ja hakumenettelyistä.

Tällaisia toimistoja on kaikilla itsehallintoalueilla, melkein kaikkien alueiden pääkaupungeissa ja myös joissakin muissa kaupungeissa.

Rikosten uhrien tukitoimistojen osoitteet ovat saatavilla seuraavasta [linkistä](#).

Valtakunnallisen ylioikeuden alainen terrorismin uhrien tukikeskus antaa yleisiä tietoja terrorismin uhreille mahdollisesti tarjolla olevasta taloudellisesta tuesta. Toimiston osoite:

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 Madrid

Puhelin: +34 91 400 74 02

Päivitetty viimeksi: 17/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.